

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

90 de ani de la nașterea lui V.I. Lenin

Anul XVI

22 APRILIE 1960

12 PAGINI, 1 LEU

16
(788)

VLADIMIR ILICI LENIN

Ascultind „Apasionata“.

tablou de N. N. Jukov

Pasiunea pentru muzică

Unul din tovarășii de luptă revoluționară și un nădăpărțit prieten, P. N. Lepesinski, spunea despre Lenin: „Lui Ilici nu-i nevoie să-i dai pînă, ajunge să-i servești cîntecul „Porniți înainte, tovarăși” ori „Furtună vrăjmașă”. Există în această lapidară frază cea mai sinceră și sugestivă expresie a pasiunii marelui conducător față de muzică, față de arta cu conținut militant revoluționar.

A pătrunde în tainele sufletului lui Lenin, înseamnă a descoperi una din pasiunile sale care l-a urmărit o viață întreagă: dragostea sinceră față de arta sunetelor. Pentru Vladimir Ilici, cîntecul a rămas mereu un prieten de levdă, un izvor de satisfacții spirituale care i-a hrănit continuu existența. Cercetătorul sovietic L. Goldenstein, în studiul „Muzica în viața și lupta revoluționară a lui Lenin”, a sintetizat în catorzi vii pasiunea genialului dascăl al omenirii față de muzică.

Sensibilitatea artistică și echilibrul sufletesc cu care a fost înzestrat Lenin l-au ajutat să nu cunoască limite arbitrare nici în privința genurilor muzicale, nici în preferințele exclusiviste față de unii compozitori sau școli. Tot ce se cheamă muzică adevărată, emoționantă, l-a captivat.

Ce piese admira mai mult din muzica clasică? Repertoriul ar fi prea vast pentru spațiul restrîns al articolului de față. Spicium din muzica instrumentală: „Barcarola” de Ceaikovski (pe care i-o solicită de multe ori violonistului P. A. Kravikov, să o biseze), „Cavatina” de Raffi, sonata „Patetica” și „Apasionata” de Beethoven. „Preludiile de Chopin”, „Azilul” de Schubert-Liszt etc. Muzica vocală și bineînțeles cea lirico-dramatică îi producea satisfacții superioare, fiindcă textul exprima mai convingător conținutul. „Epitalamul” din opera „Neron” de Anton Rubinstein, ariile din „Ebreia” de Halevy, muzica lui „Eugen Oneghin” de Ceaikovski, împreună cu liederurile și romanele „Noaptea” și „La viltoarea bălului” de Ceaikovski, „Nunta de Dargomijski”, „Inamita vechevodului” de A. Rubinstein, „La vechea movilă” de V. Kalinikov — au rămas paginile preferate ale lui Lenin. Din repertoriul simfonic, ouverturile „Egmont” și „Coriolan” de Beethoven, precum și „Patetica” de Ceaikovski au fost cele mai preferite lucrări. Adeseori, în scrisorile sale, cuvintele de admirație au dat glas sentimentelor lui Vladimir Ilici: „De curînd am fost, pentru prima oară în iarna asta, la un concert bun și am rămas foarte mulțumit, îndeosebi de ultima simfonie a lui Ceaikovski” — îi scria de la Londra în 1903 mamei sale.

Pe lângă creația muzicală clasică, Lenin prețuia muzica corală cu conținut revoluționar, muzica de masă a proletariatului. Aci nu mai era un simplu auditor, ci devenea un participant activ, uneori un dirijor înflăcărat, plin de temperament. „Vocea sa de bariton, cu o ușoară răgușeală, acoperea pe toate celelalte — povestea P. N. Lepesinski — și cînd i se punea că ceilalți nu cîntă cu destulă înflăcărare pa-

sajele cele mai reușite ale cîntecului, începea să dirijeze cu ochii aprinși și cu gesturi energice, bătînd nervos tactul cu piciorul”.

Lenin s-a unit cu acest cîntec mobilizator alit în anii deportării sale în Siberia, cit și în perioada emigrației. De la G. M. Krivjanovski a învățat „Varșovianca”, melodie ce avea să-l urmărească toată viața. Acest imn al libertății l-a însoțit pe Lenin în ilegalitate, în deportare, în emigrație. „Varșovianca” a izbucnit din piepturile înflăcăraților tovarăși de luptă ai lui Lenin în acea neuitată seară de aprilie 1917 din palatul Kșesinskaia, cînd Vladimir Ilici le-a propus să cînte ceva împreună.

Asprul și hotărîitul cîntec ucrainean „Cutremurați-vă, tirani”, melodia poloneză „Steagul roșu”, dar mai ales „Porniți înainte, tovarăși” au constituit pentru Lenin tot atîtea imbolduri la luptă. Simțea o veritabilă satisfacție să ia parte la cîntecurile tovarășilor săi. „Repertoriul nostru era destul de variat — relatează M. M. Essen. Incepeam cu cîntece revoluționare — „Internațio-

nala”, „Marsilieza”, „Varșovianca” și altele. Lui Vladimir Ilici îi plăceau cîntecele despre Siberia: „Vîia hurtună”, „Mare slăvită, Baikal slînt” și cîntecul despre Stepan Razin „Este o stîncă pe Volga”. Spre sfîrșit, cîntam melodii tărăgănate de prin părțile Volgăi și „ceastușce populare”.

Pasiunea lui Lenin pentru cîntecul revoluționar se poate vedea și după interesul ce-l manifesta la Paris față de așa numitele „goguettes révolutionnaires” (cuplete revoluționare). În special pe șansonetistul Montaignusse îl urmărea îndeaproape pe a-lușe, anunțuri din ziare etc. spre a participa la concertele sale. La sugestia lui Vladimir Ilici, bolșevicii ruși i-au organizat o întîlnire la clubul din strada Danton nr. 8 (cartierul Latin).

Muzica a rămas în activitatea lui Lenin o pasiune indestructibilă, fiindcă arta a însemnat totdeauna pentru el un element hotărîtor al revoluției proletare.

Viorel Cosma

Prima încercare de a reinvia pe ecran figura lui Lenin aparține lui Serghei Eisenstein, care în 1927 (cu ocazia sărbătoririi a 10 ani de la Marea Revoluție) a realizat filmul „Octombrie”. Pornind doar de la o asemănare fizică, plastică, a interpretului ales — muncitorul Nikandrav din Ural — cu Lenin, regizorul n-a izbutit să figureze pe ecran decît schema nu și portretul psihic, spiritual al genialului revoluției proletare. Maiakovski s-a ridicat cu vehemență împotriva „interpretării lui Lenin de diferiți Nikandravi care-i seamănă”. Într-o discuție despre cinematografie, în 1927, marele poet deplora: „Vrem să vedem pe ecran nu un artist care-l joacă pe Lenin, ci pe Lenin însuși, care, deși înfățișat în cadre puține, să ne privească viu de pe pînză”. Sarona copleșea însă pe cei care se hotărârau s-o înfăptuiască. În primul rînd, pe dramaturgi. Cinematografia îi încredințează lui Pogodin — autorul piesei „Omul cu arma” — realizarea personalității complexe a lui Ilici, care să devină personajul central al acțiunii. Astfel, a apărut Lenin în 1918, în regia lui Romm. Cu doi ani mai tîrziu, Kapler creează actorului Sciukin posibilități superioare ca interpretare, printr-un scenariu mai încheșat, în care eroul e îmbogățit cu trăsături noi, de adîncime psihologică, în Lenin în Octombrie. Pasionat de generozitatea rolului său, actorul Sciukin caută cu fervoare căi noi de expresie, cercetează documente, citește în întregime opera lui Lenin, scormonește arhiva cinematografică, iscodește oameni care l-au cunoscut pe Ilici. „Nu voi reprezenta un monument, ci un om viu”, declară marele actor realist. Și, din mărturiile celor care au lucrat cu Sciukin, din viziunea filmelor sale ne dăm seama că actorul s-a ținut de cuvînt. Ilici pășește în fața noastră desprins parcă din jurnalele cinematografice ale vremii, gestivează energic, strînge ușor ochii, într-o intensă încordare, ascultă, își ascultă cu interes interlocutorul. Iată-l pe Lenin-Sciukin alături de muncitorul Vasili, ce-l însoțește

Rolul cel mare

prelucrit, apărîndu-și viața, cit de concentrat urmărește scrisoarea unui țaran pe care i-o citește Vasili. Dragostea lui Lenin pentru popor se manifesta în primul rînd în credința lui în inteligența, dirzenia și pasiunea de muncă, de adevăr, a poporului.

Un alt mare interpret al lui Lenin în film, Strauh, distins la Karlovy Vary cu premiul pentru cea mai bună interpretare în filmul „Povestiri despre Lenin” iar anul trecut, la Moscova cu marele Premiu „Lenin”, nu l-a văzut niciodată pe Vladimir Ilici. Dar Nadejda Krupskaja spune despre el că e uimitor cum îi reușesc cele mai caracteristice gesturi fine, nuanțe ale comportării lui Lenin, pînă și inflexiunea vocii sale, pe care actorul n-a cunoscut-o decît din imprimarea discursului către Armata Roșie. Care e secretul acestei desăvîrșite măiestrii?

Cei mai buni actori sovietici au pornit nu de la documentația exterioară către personaj, ci de la o concepție filozofică, de la o poziție etică a interpretului față de cel mai înalt model de umanitate socialistă, figura lui Vladimir Ilici Lenin, Ohlokov, care a lucrat alături de Sciukin, mărturisese că pe platou, în timpul filmărilor, atîta timp cit purta costumul lui Ilici, el nu-și permitea nici lui nici altora cuvînte de prisos, pauze în care să „iasă din rol”. „Numai prin apariția lui în cabina actorilor sau pe platoul de filmare — spune Ohlokov — crea o asemenea atmosferă de căldură și întimitate omenească, îi străluceau ochii într-un fel abît de nou incit eu, care interpretăm rolul muncitorului Vasili și ceilalți membri ai echipei, ne purtam cu Sciukin,

● Editura de Stat pentru literatură politică din Moscova a publicat zilele acestea într-un tiraj de masă lucrarea „Vladimir Ilici Lenin” pregătită de Institutul de marxism-leninism de pe Inigă C.C. al P.C.U.S.

Noua ediție a biografiei lui V. I. Lenin este mai completă decît toate cele apărute pînă acum. În afară de „Introducere” volumul cuprinde capitolele: Copilăria și tinerețea; Inceputul activității revoluționare (1870—1893); Perioada din Petersburg (1893—1897); În deportare în Siberia (1897—1900); Pentru partidul proletar de tip nou (1900—1904); În anii primei revoluții ruse (1905—1907); În anii reacțiunii (1907—1910); În anii noului avînt revoluționar (1910—1914); În anii primului război mondial (august 1914—februarie 1917); V. I. Lenin în 1917; În primele luni ale Pulerii sovietice (octombrie 1917—iulie 1918); În perioada intervenției armate străine și a războiului civil (iulie 1918—noiembrie 1920); În anii refacerii economiei naționale (noiembrie 1920—decembrie 1922); Ultimul an din viața și activitatea lui Lenin (decembrie 1922—ianuarie 1924), precum și capitolul final: Triumful marilor idei ale leninismului.

Biografia a fost alcătuită de un colectiv de autori condus de P. N. Pospelov.

● La Paris se va deschide o expoziție de pictură și artă grafică rusă și sovietică care va cuprinde 170 de lucrări de Grekov, Vereșceaghin, Plastov, Luon, Gherasimov, Deineka, Kukriniki, Sarian, Pimenov, Ciukov ș.a.

● Editura în limbi străine din Moscova și Editions Sociales din Paris au început publicarea în limba franceză a unei ediții a operelor lui Lenin în 40 de volume. Volumele 4, 20, 23 și 36 au și apărut cu prilejul celei de a 90-a aniversări a nașterii lui Lenin.

● În Uniunea Sovietică a sosit trupa teatrului „Mark Hollinger” din New York care va juca la Moscova, Leningrad și Kiev comedia muzicală „My Fair Lady”. La sosire, actrița Lola Fischer, interpreta rolului principal, a declarat: „Vin pentru prima oară în Uniunea Sovietică, lucru care pentru mine este un eveniment de seamă. De patru ani doresc să joc în fața spectatorilor sovietici și iată că acum dorința mi s-a împlinit. Pregătindu-mă pentru turnee în țara dv. am învățat intens limba rusă. Cu ajutorul profesorului meu am învățat o parte din rol în această limbă”.

● La 15 aprilie, în Sala centrală de expoziții din Moscova s-a deschis expoziția de artă „Rusia Sovietică”. Într-o convorbire cu un reporter de la „Literaturnaia gazeta”, pictorul V. Serov, președintele Comitetului de organizare a expoziției, a declarat:

— E pentru prima oară cînd se organizează o dare de seamă atît de grandioasă a activității artiștilor din Federația Rusă. Expoziția cuprinde aproximativ 2500 de lucrări de pictură, grafică și sculptură... Tot ceea ce vedeți aici a fost creat în ultimii doi ani. Tema actualității ocupă locul cel mai de seamă în expoziție. O trăsătură caracteristică a expoziției este abundența de nume noi — sint reprezentaiți foarte mulți artiști tineri — care semnează mai bine de o treime din totalul lucrărilor.

chiar în afara filmărilor, nu numai ca față de un actor, de un tovarăș al nostru, ci și ca față de purtătorul umilțelor însușiri și trăsături de caracter lui Lenin”.

Reducînd pe ecran, după o pauză de douăzeci de ani figura lui Lenin, celălalt mare interpret al acestui rol, Maxim Strauh, are avantajul unei dramaturgii cinematografice ce descoperă trăsături inedite ale personalității lui Lenin. Scenariștii Volpin-Erdman și Gabrielovici îl urmăresc pe Vladimir Ilici în refugiu sau la Razliv, în vara lui 1917, unde își pregătește planul apropiatei insurecții armate din octombrie și peste cîțiva ani la Gorki, lângă Moscova, în ultimele zile ale vieții sale, cînd boala îl silește la o inactivitate greu de suportat pentru temperamentul său energic, impetuos. Interpretul — ajutat de regia iscusită a lui Iutkevici, de un compozitor profund cel-susținut cu o partitură amplă, tumultuoasă (un excelent dialog între pian și orchestră, fragment din concertul pentru pian de Rahmaninov) — redă acest ultim clocod de energie al trupului istovit de boală și oboșeală, dar însuflețit de flacăra crezului mareț: desăvîrșirea revoluției socialiste. Lupta nu e exterioară, Lenin nu apare incovoiat de boală nicăieri, nici măcar în ultima sa convorbire cu Krupskaja. Și această concepție nouă, superioară ne-a creat în zilele acestea de aniversare imaginea cinematografică cea mai vie, mai profund adevărată despre nemuritorul Ilici.

Alice Mănoiu

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIEIUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghică, 5 telefon 13.63.16.

ABONAMENTE:

pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei; pe un an 40 lei.

Rotirea accelerată a „sputnikului economic“

Presă occidentală a folosit, desigur, o expresie foarte sugestivă atunci când a numit septenalul sovietic un „sputnik economic“. Într-adevăr, experții economici urmăresc astăzi etapele înaintării septenalului spre țelul propus, cu aceeași atenție încordată cu care astronomii și cei alți specialiști în cercetarea spațiului cosmic scrutează evoluția și semnalele sputnicilor și lunicilor. Căci comunicatele oficiale ale Direcției Centrale de Statistică oferă o bogăție de date și rezultate a căror interpretare indică cu precizie căculelor matematice perspectivele evoluției „sputnikului economic“.

Zilele trecute a fost dat publicității comunicatul asupra rezultatelor îndeplinirii planului pe primul trimestru al anului 1960 — cel de al doilea an al septenalului. În această perioadă — anunță comunicatul — volumul producției industriale a U.R.S.S. a crescut cu 11 la sută în comparație cu primul trimestru al anului 1959. Ce înseamnă acești 11 la sută? Semnificația și înțelesul celor unsprezece procente de creștere încă din primele trei luni ale executării planului anual nu sînt greu de înțeles.

Anul trecut, de pildă, când septenalul și-a luat startul, sarcina fixată anticipat era de a se obține o creștere a producției globale industriale de 7,7 la sută. Rezultatele au întrecut însă cu mult așteptările. În 1959, planul anual al producției industriale a fost depășit, obținându-se un spor de peste 11 la sută, a cărui trageră în bunuri echivala cu întreaga producție industrială a Rusiei pre-revoluționare.

Rezultatele dobîndite în primul trimestru din 1960 arată cît de precisă este traiectoria pe care înaintează „sputnikul“ economiei naționale sovietice în cel de al doilea an al septenalului. În primul trimestru, ritmul de creștere a fost de 11 la sută, dar el indică în același timp o neîndoielnică urcare a acestui indice în trimestrele următoare, ținînd seama de o serie de factori favorabili care intervin totdeauna în trimestrele următoare. E suficient să nu uităm că unul din acești factori este creșterea progresivă asigurată de însuși sistemul dezvoltării planice a economiei, iar un alt factor deosebit de influent este înmulțirea continuă a capacităților de producție programate pentru a intra în funcțiune în lunile ce urmează.

La fel de semnificativă ca și mentinerea ritmului înalt de creștere a producției industriale globale este creșterea ritmului de dezvoltare a ramurilor cheie ale industriei. Față de primul trimestru al anului 1959 producția de fontă a crescut cu 11 la sută în primul trimestru, iar cea de oțel cu 1,6 milioane tone, producția de laminat cu 1,3 milioane tone, producția de energie electrică cu 7,5 miliarde kWh. Extracția de petrol a crescut cu 4,8 milioane tone, cea de cărbune cu 2,5 milioane tone, iar cea de gaze naturale cu 2,7 miliarde metri cubi.

Dacă ar fi să ne referim numai la oțel — plina industrie — sporul de producție din primul trimestru al anului curent

arată că pînă la sfîrșitul anului se poate conta pe o producție de cel puțin 65 de milioane tone. În ultimii cinci ani media ritmului anual de creștere a producției de oțel a fost de 7,8 la sută. După cum se vede, ritmul acesta începe să fie depășit și există toate condițiile ca el să sporească mereu. Sarcina planificată pentru ultimul an al septenalului: o producție de 86-91 milioane tone oțel, va fi cu siguranță atinsă mult mai devreme.

Dacă Rusia țaristă ocupa locul al cincilea în lume în privința producției de oțel, U.R.S.S. a ajuns în 1959 să producă tot atîta oțel cît produc la un loc Anglia, Germania occidentală, Italia și Belgia. Iar ritmul în care se dezvoltă acum producția de oțel sovietică creează premisele pentru depășirea rapidă a celui mai mare producător de oțel din lume, Statele Unite ale Americii. De altfel datele statistice comparative arată că în timp ce creșterea absolută medie a producției de oțel pe ultimii cinci ani a fost în U.R.S.S. de 3,6 milioane tone anual, în S.U.A., dimpotrivă, producția a scăzut în medie cu 2,7 milioane tone. O situație comparativă similară — numai procentele fiind altele — arată și producția de fontă, cărbune etc.

Și să mai dăm un exemplu semnificativ pentru direcția dezvoltării industriale a Uniunii Sovietice. În primul trimestru din 1960 au fost produse peste 35.000 de mașini-unelte de prelucrare a metalelor. Așa dar, astăzi în U.R.S.S. se produc numai în trei luni de circa 25 de ori mai multe mașini-unelte decît în vechea Rusie într-un an întreg. Lăsînd la o parte bine înțeles faptul că nu poate exista nici pe departe vre-o comparație între gradul de tehnicitate a actualelor mașini-unelte fabricate de industria sovietică și cel al mașinilor din 1913.

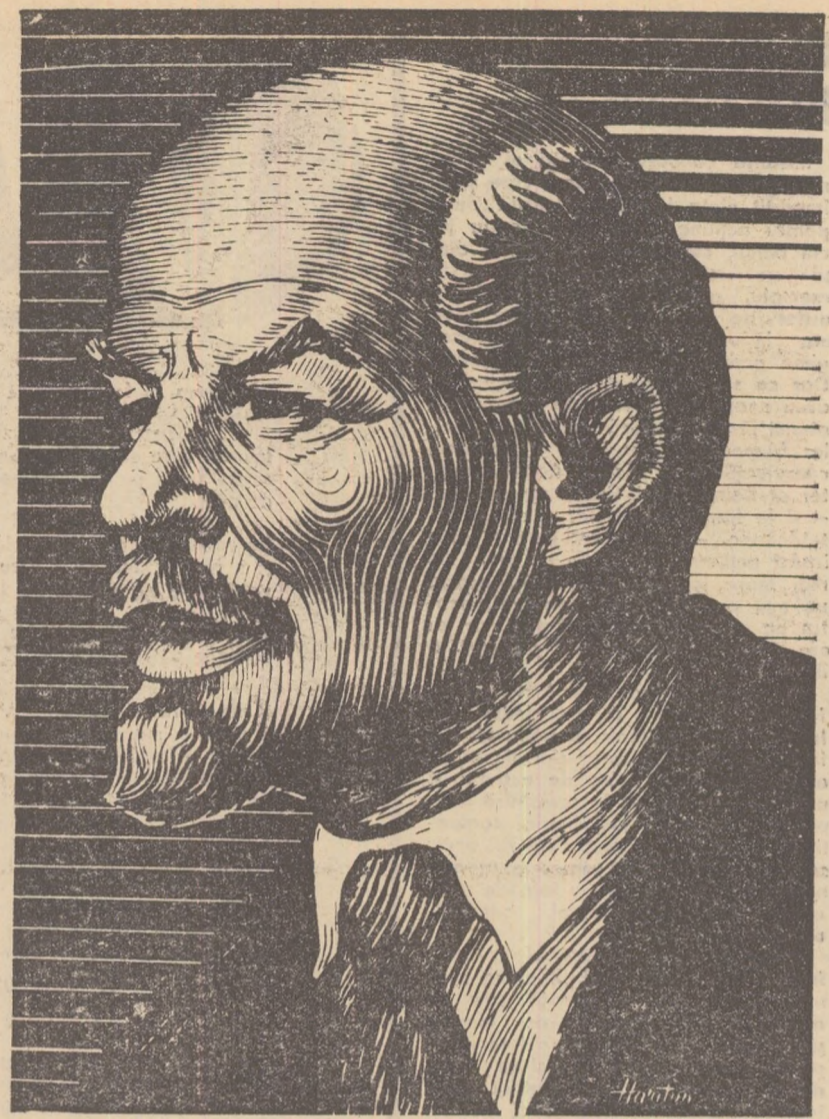
Un specialist englez, Goul'uey, directorul Asociației de producție tehnică din Marea Britanie, vizitînd anul trecut Uniunea Sovietică a notat, în raportul pe care l-a întocmit cu acest prilej, că industria sovietică este una din industriile „cu cel mai înalt grad de automatizare din lume“. Iar concluzia la care ajungea cu vădită îngrijorare autorul raportului era că: „Dacă în țara noastră nu vor fi lărgite în mod considerabil toate genurile de cercetări în domeniul producției tehnice, noi vom rămîne în urma Rusiei în ce privește tehnica modernă și utilajele“.

Cît despre ritmul impetuos în care înaintează dezvoltarea industrială a Uniunii Sovietice, care este țara capitalistă în stare să-i țină pasul? În timp ce planul septenal înregistreză de pe acum un spor anual al producției industriale de 11 la sută, sporul anual al producției anuale a S.U.A. nu poate depăși în medie 2 la sută în următorii 7 ani. Zilele trecute, senatorul Kennedy, care candida de la funcția de președinte din partea partidului democrat, a declarat într-un discurs electoral: „Ritmul dezvoltării economiei noastre a devenit mai lent: Uniunea Sovietică își dezvoltă economia într-un ritm de trei ori mai rapid decît Statele Unite“.

Odată cu marile succese în dezvoltarea sectoarelor de bază ale industriei — siderurgia, industria extractivă, construcția de mașini și energetica — septenalul se dovedește nu mai puțin rodnic în domeniul dezvoltării agriculturii, al industriei bunurilor de consum care trebuie să asigure oamenilor sovietici cel mai ridicat nivel de trai din lume. La realizarea din primul trimestru se vor adăuga altele și mai însemnate pînă la sfîrșitul anului, dată pînă la care vor fi date în funcțiune zeci de noi întreprinderi ale industriei ușoare și alimentare.

Cît de împede poate ogîndi bilanțul unui prim trimestru perspectivele unei economii așezate pe temelii atît de solide cum este cea sovietică!

M. Mihail

Desen de Hariton

MEREU ÎNTRE NOI

de EUSEBIU CAMILAR

Ordeciteori strălucește în bezna satelor noastre scintila electrică, ne gîndim cu recunoștință la cel mai uman dintre oameni, din a cărui inimă au pornit fîșile de lumină ale progresului, cum de sub stîncă muntelui pornesc izvoarele care capătă dimensiuni de fluviu. Abia cînd primim personalitatea lui Vladimir Ilci în toată complexitatea și profunzimea ei, înțelegem deplin înțelesul cuvîntului „uman“, cel mai frumos și mai cald dintre poemele graului omenesc. Inima lui Vladimir Ilci e mereu între noi, în toate faptele frumoase, în toate realizările minunilor binecuvîntate ale celor ce construiesc socialismul. Vladimir Ilci dă inimilor fluidul îndrăznirii, curajului și vitejiei, cum pămîntul cel bun dă seva stejarilor și cum soarele dă florilor lumire.

Idelii lui atît de pline de omenie, răsfrînte în viața patriei noastre, sînt nespus de multe. Să ne gîndim, de pildă, la provincia cea mai uscată a țării, la Dobrogea cu munții morți ai Măcinului, cu Histrii și Heraclii înfățișînd civilizații stinse. Oare s-ar fi putut dezvolta atît de frumos această parte a țării, dacă ideile atît de creatoare ale lui Vladimir Ilci nu ne-ar fi călăuzit către progres, prin colectivizarea agriculturii? Hal, prietenii mei, să visăm cum ne-a învățat Vladimir Ilci Lenin să visăm la Dobrogea de mine și nu vom exagera de fel dacă vom vedea peste ani, livezi în locul uscăc unii de ieri, viața în locul puierlii.

Dar cred că nu există colț de țară unde să nu se vadă, într-un fel, prezența umanului geniu creator al lui Vladimir Ilci. Oare se mai află în patria noastră analfabeți? Mărturisesc cu toată inima că nu, — iar această rusine a analfabetismului s-a șters și ea de pe obrazul poporului român în așa de scurt timp tot datorită umanului prieten al oropsiților și inspirator al tuturor speranțelor. Și, mă întreb împreună cu voi toți, prieteni ai mei dacă se mai află în țara noastră sat sățios sau cătun, unde să nu fi pătruns binefăcătoarea medicinei? Și de data aceasta răspund cu mîna pe inimă că nu căci medicul a devenit de mult un om obișnuit al tuturor satelor de pe întinsul patriei! Dispensarul și casele de naștere sînt în tîfăuși obișnuite acum, iar amintirea molimelor de odinioară și a oamenilor morți cu zile prinde să se steargă și din amintiri! Penicilina și aspirina sînt bunuri de mult obișnuite acolo unde pînă mai ieri era deplin stăpîna baba vrăjitoare.

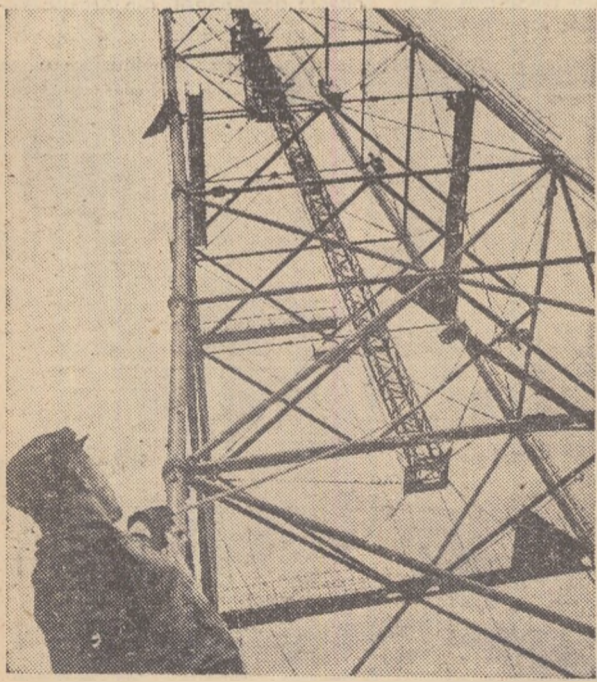
Mulți avem în biografia noastră tragedii încă de la naștere. Mulți dintre noi s-au născut sub hat, și

poate numai printr-o minune au supraviețuit, biruind legea selecției înspăimîntătoare, într-o vreme cînd nimeni n-avea grijă de mlădițele și vlăstarile patriei. Lelea Domnica e acum atît de obișnuită cu casa de naștere, cu ajutorul medical și cu igiena, încît grăiește despre ele ca și cînd le-ar fi avut de cînd lumea și pămîntul, deși numai cîțiva ani au trecut de cînd în patria noastră au prins să răsără în fapte idelle celui mai uman dintre oameni, ideile lui Vladimir Ilci Lenin, prietenul și binefăcătorul omenirii.

Omul socotit odinioară drept „inapolat“ și-a lărgit considerabil aria preocupărilor, de la atom pînă la continentele din Haos, datorită tot celui ce a descoperit istoria din lanțurile umilinței înarmînd sufletele comunistilor cu entuziasm nebiruit, înarmîndu-l cu putere de transformatori ai lumii. Oare omul care citește seara, după ani îndelungați de neștiință, ce gîndește cînd simte cum îl transformă comununea cu cartea și cu cultura? Eu unul sînt incredulîntat că proaspătul cititor, după ce-și ridică ochii din carte, simte în juru-i prezența celui ce l-a scos din lanțurile ignoranței, simte, ca un fluid nespus de cald, sufletul lui Vladimir Ilci Lenin.

Singure aceste elemente ale realităților noastre ar fi suficiente pentru a demonstra prezența masivă și profundă a inimii lui Vladimir Ilci Lenin în viața poporului român! Dar, prietenii mei, uitați-vă în jurul vostru, la construcții și veți vedea și mai bine ce conține în miezul de aur, învățătura lui Vladimir Ilci, leninismul după care se călăuzește poporul nostru, pornit nu numai să steargă urmele trecutului, ci să transforme țara dîndu-l o frumusețe cum n-a mai avut în tot lungul dăinuirii ei!

Il iubim pe Vladimir Ilci pentru că fără lupta lui, fără Revoluția din Octombrie fără lupta comunistilor din patria noastră, cel mult ar mai fi stat mult sub genunchiilor celor puțin, iar în locul cîntecului de azi, ar fi răsănat încă mult timp cîntecul de chef al exploatare și harapnicul vechilului. Vladimir Ilci e al nostru, e rînduit de mult între cel mai iubit erol al noștri. În construcția ce se ridică, în undele ogorului vast colectivizat, în energia care poartă motoarele, în zimbetul copilului care deschide prima oară cartea, în toate e prezentă inima celui mai uman dintre oameni, Vladimir Ilci, călăuză pentru milenii.

În stupa Kustanaului se înalță un turn de televiziune de 192 metri.

ROMAIN ROLLAND

...Istoria cunoaște maeștri ai acțiunii, conducători de popoare care și-au împărțit viața în două părți: una pentru acțiune, cealaltă — pentru jocul minții, care constituia pentru dînsii un refugiu de acțiune. Un exemplu, poate cel mai mare, de astfel de om, este Iuliu Cezar. Cînd era în acțiune se deda în întregime acțiunii (și încă ce acțiune!). Dar ca și oamenii de stat englezi el avea neapărată nevoie de „weekend”; atunci făcea o pauză dîndu-se ideilor frumoase, discursurilor frumoase, conversațiilor cu Cicero. Acest cuceritor al Romei și al Galiei era în fond — și în forul său interior a rămas întotdeauna, — un diletant pentru care însăși acțiunea constituia un joc, cel mai mare joc, cel mai demn pentru un om, pentru un om adevărat, pentru un adevărat roman. Totuși, ea nu era decît un joc, adică, în fond, o iluzie.

El, Lenin, nu are iluzii! Nu se refugiază în iluzii! El are simțul realului, un simț puternic, permanent, neîntrerupt. Iar acei care sînt lipsiți de acest simț, care fug de acțiune, îi provoacă un ris mut, în care intră deopotrivă bătaie de joc, ironie, compătimire blajină și dispreț. Față de acest soi de oameni el se comportă asemenea unui bărbat puternic față de niște oameni în puterea virstei, zdraveni, dar copilăroși la minte.

Acest simț al realității îl manifestă și în visurile artei. Îi place arta, nu-i este de loc indiferentă, cum au afirmat-o unii. „Cunoștea de minune și iubea clasicii”. Citește și-l recitește pe Tolstoi, se delectează și se mîndrește cu dînsul, ca compatriot și ca tovarăș de idei. Cu toate că se declară necompetent în chestiunile poeziei noi, are însă suficient simț ca să întuiască în Maiakovski un aliat și să aplaude satira lui politică biciuitoare. Dar muzica, cum îl mai răscolea! Cu ce patimă era în stare să o asculte! Cine poate să uite cuvintele lui înflăcărâte despre „Apassionata” lui Beethoven? Atîta îi place, cu atîta putere o simte încît trebuie să se apere pentru a se elibera din strînsoarea ei. Bineînțeles, îi este cunoscut visul artei. Dar, ducînd o luptă neîntreruptă, și într-aceasta își găsește el legea și chemarea sa, — vrea ca visul artei să fie asemenea propriului său vis — putere și sprijin în luptă, și ca și el să ia parte totdeauna la acțiune.

Și într-adevăr, arta, întotdeauna, chiar și atunci cînd afirmă că s-or ține de o parte și își pune eticheta copilărească: „Artă pentru artă” — ia parte la luptele ce se dau în fiecare epocă. Eticheta aceasta minte. Căci indiferent dacă îți dai sau nu seama de aceasta, a ieși din luptă, înseamnă a-ți spăla miinile ca Pilat în fața nedreptății sociale, înseamnă a ceda locul opresorilor și a ajuta tacit la înăbușirea celor obidiți.

GIOVANNI GERMANETTO

Lenin! N-a fost pe lume nume mai popular. În Italia era știut în cel mai izolat sătuc, în marile orașe, în cazărmi, în satele de pescari, pe insulele îndepărtate și în colibele de munte, pierdute în zăpezile alpine.

Oamenii maturi, tineretul, bătrînii, copiii și femeile, cunoșteau perfect de bine numele marelui tovarăș. Am întîlnit numele lui pretutindeni: pe pereții fabricilor și inchisorilor, pe soclurile monumentelor, pe bolțile catacombelor Romei.

Mii de copii de proletari din Italia poartă numele lui. Cite tone de metal n-au fost întrebunțate pentru fabricarea insinelor cu profilul lui!

FRIDTJOF NANSEN

Personal nu l-am cunoscut pe Lenin, dar am constatat răsunetul excepțional pe care îl are numele lui asupra rușilor. Un om cu cele mai prețioase însușiri, inimos față de nevoile altuia, simplu, modest, necerînd pentru dînsul nici un privilegiu, el constituie pentru toți rușii, pentru toți comunistii, pentru întreg bolșevismul un uriaș sprijin moral.

OZI DIN VIAȚA

Avem în fața noastră cîteva note și mărturii despre o zi de muncă din viața lui Lenin.

2 februarie 1921. O zi obișnuită, fără bătălii memorabile, fără victorii istorice care să fi fost consemnate în cronică vremii. Dar și din această zi există fapte pe care memoria generațiilor le va păstra ca pe bunul cel mai de preț.

2 februarie 1921, o zi din viața Rusiei revoluționare aflată la hotarul dintre războiul civil și primele zile de pace, dintr-o epocă comunismului de război și a N.E.P.-ului. O zi care, ca și toate celelalte, reflectă munca nemăsurată de grea și de măreață a lui Ilici.

Fiecare zi de muncă a lui Lenin deschidea orizonturi largi și uluitoare. Iată cîteva fapte obișnuite prin intermediul cărora se afirmă socialismul acum aproape patru decenii.

„Cînd intra în birou, Vladimir Ilici asculta mai întîi o scurtă comunicare, făcută de secretară, despre problemele cele mai urgente și despre felul cum fuseseră îndeplinite dispozițiile date de el în ajun. Apoi parcurgea în fugă scrisorile și hîrtiile și dădea indicații pentru rezolvarea lor. După care primea în audiență, dădea dispoziții secretarei și studia ordinea de zi și materialele pentru ședința următoare.

L. A. FOTIEVA

*

Iată unul din cele mai interesante documente ale zilei: o scrisoare a lui V. I. Lenin către directorul Institutului Marx-Engels:

„Către directorul Institutului Marx-Engels
2 februarie 1921.

Am o mare rugăminte:

1. Știți cumva de unde sînt extra-se pasajele subliniate în scrisorile lui Engels? (Trimiteti-mi înapoi broșurile).
2. Au fost oare publicate integral și dacă da, unde anume?
3. În caz afirmativ, mi le-ați putea procura?
4. Am putea cumpăra de la Scheidemann et Co. (doar sint lucruri de vinzare) scrisorile lui Marx și Engels sau, eventual, fotocopiile?*)
5. Există vreo posibilitate de a strînge la Moscova TOT ce au publicat Marx și Engels?
6. Există un catalog al documentelor aflătoare aici?
7. Noi adunăm scrisorile lui Marx și Engels (sau copii după ele) ori lucrul nu e cu puțință?

Cu salutări comuniste
LENIN

*

V. I. Lenin citi scrisorile și telegramele primite și făcu adnotări pe marginea unora dintre ele...

Ziarista Louise Bryant, soția cunoscutului scriitor comunist american John Reed, îi vestea, de pildă, printr-o scrisoare, expedierea unor cărți și îi cerea o audiență care a și avut, dealtfel, loc după cîteva zile.

F. F. Siromolotov, membru în prezidiul Consiliului Superior al Economiei Naționale. Îl expunea părerea lui în legătură cu hotărîrea Consiliului muncii și apărării privind mobilizarea muncitorilor minierei. Lenin i-a răspuns:

„Trimiteti la Comitetul Central 10-15 rînduri precise și clare”.

Conform unei hotărîri a guvernului, F. F. Siromolotov pleca în Ural, unde urma să cerceteze situația industriei locale și să ia măsuri în vederea sporirii producției. Vladimir Ilici a semnat impușterea lui Siromolotov.

N. A. Semașko, comisarul poporului pentru problemele apărării sănătății, îl ruga, în scris, pe Lenin să intervină pentru accelerarea circulației trenurilor sanitare cu muncitori, ce plecau în Crimeea. Vladimir Ilici și-a notat acest lucru.

V. I. Lenin a dat dispoziții scrise lui N. P. Gorbunov, șeful cancelariei Consiliului Comisarilor Poporului, în legătură cu necesitatea de a acorda un ajutor eficient lui L. K. Martens, reprezentantul în S.U.A. al Guvernului Sovietic, care se ocupa cu organizarea ajutorului tehnic pentru uzinele și fabricile din Rusia. Importanța pe care o acorda Vladimir Ilici acestor probleme

*) După moartea lui F. Engels, arhivele lui Marx și Engels au încăput în miinile liderilor de dreapta ai social-democrației germane.

reiese limpede din memoriile lui L. K. Martens:

„Una din cele mai vii amintiri ale mele despre V. I. Lenin privește atitudinea lui față de mișcarea născută în 1919 în S.U.A., printre cetățenii de origine rusă, avînd drept scop întoarcerea lor în patrie pentru a fi de folos Rusiei revoluționare. Căci îndată după Revoluția din Octombrie, marea majoritate a muncitorilor și țărănilor ruși care emigraseră în America înainte de revoluție, se pronunțase cu hotărîre pentru apărarea revoluției.

Din inițiativa misiunii sovietice la New York, în vara anului 1919 a luat ființă prima Asociație pentru acordarea de ajutor tehnic Rusiei Sovietice. Inițiativa a fost primită cu multă simpatie nu numai de muncitorii ruși, ci și de cei americani.

Urînd exemplul asociației new-yorkeze și în alte cîteva mari centre industriale din S.U.A. au fost înființate asociații similare organizate pe aceleași principii și cu aceleași țeluri...

Cu promptitudinea care-l caracteriza, V. I. Lenin a trecut neîntîrziat la punerea în practică a unui plan pentru folosirea acestei mișcări în vederea refacerii economice a țării. Analizînd cu mine acest plan V. I. Lenin a ridicat în repetate rînduri problema răspîndirii la noi, pe cît posibil în fiecare județ, a unui mare număr de comune agricole utilizate după ultimul cuvînt al tehnicii americane și care să servească drept exemplu țărănimii ruse. În calea realizării acestui plan se ridicau, însă, greutăți mari...

Vladimir Ilici era foarte preocupat de starea în care se afla tînăra noastră republică, datorită ruinării industriei și a foametei din regiunea Volgăi. El susținea energic fiecare propunere de ajutorare a Republicii Sovietice.

V. I. Lenin a scris cu propria lui mînă proiectele apelurilor către muncitorii din țările capitaliste pentru ajutorarea Republicii Sovietice și către țărani din Ucraina, chemîndu-i să-i ajute pe țărani infometajiți din regiunea Volgăi. Lenin a reacționat favorabil la vestea organizării, în S.U.A., a asociațiilor pentru acordarea de ajutor tehnic Rusiei Sovietice. Iată ce-mi scria în legătură cu aceasta:

„Am primit din Riga o telegramă despre Congresul asociațiilor din

Statele Unite și Canada pentru acordarea de ajutor tehnic Rusiei Sovietice, care după cum anunță ziarul „Glasul Rusiei” din acel oraș a avut loc la New York.

Din aceeași sursă reiese că Congresul a trimis o telegramă de salut lui Martens și comisarilor poporului, exprimînd hotărîrea de a trece neîntîrziat la organizarea de detașamente tehnice, care vor fi trimise în Rusia Sovietică.

Cred că ar trebui să le trimit o telegramă cu următorul conținut:

„Aflînd, prin intermediul publicației „Glasul Rusiei” despre Congresul d-voastră și despre telegrama de salut adresată Rusiei Sovietice vă transmit în numele Consiliului comisarilor poporului calde mulțumiri..

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
LENIN

Mai sînt necesare semnăturile lui Martens, a comisarului poporului pentru problemele muncii, precum și ale lui Bogdanov și Cicerin”.

*

La ora 11 a început ședința Comisiei economice, prezidată de V. I. Lenin, care a durat aproape trei ore. Comisia a dezbătut una din cele mai acute probleme la ordinea zilei și anume problema aprovizionării cu combustibili marilor centre industriale și mai ales Petrogradului. Comisia a elaborat măsuri concrete pentru lichidarea crizei de combustibili.

Probleme de stat de aceeași importanță se dezbăteau cu participarea lui V. I. Lenin și în ședința Micului consiliu al comisarilor poporului.

În calitate de președinte al Consiliului muncii și apărării, V. I. Lenin a examinat și aprobat, la 2 februarie, 14 decizii. O parte din acestea privește lichidarea crizei de combustibili, iar celelalte reflectă trecerea Rusiei revoluționare la noua politică economică (N.E.P.). Imediat după terminarea războiului civil se simțea nevoia unei regroupări a forțelor. V. I. Lenin ia inițiativa demobilizării grabnice a cadrelor de ingineri și tehnicieni.

Preocuparea de a concentra cit mai repede toate forțele spre construcția pașnică, de a lichida burocratismul, de a-l stimula pe muncitori și-a găsit expresia într-o serie de documente ale Consiliului muncii și apărării, aprobat de V. I. Lenin la 2 februarie 1921.

Iată aceste hotărîri:

— Cu privire la detașarea din Armata Roșie a inginerilor hotarnici, a geodeziștilor și topografilor, și trecerea lor la dispoziția Direcției superioare pentru problemele de geodezie.

— Cu privire la munca în organele Comisariatului poporului pentru căile de comunicație a muncitorilor și specialiștilor în construcții navale demobilizați din Armata Roșie.

V. I. Lenin în biroul său de la Kremlin

LUI LENIN

- Cu privire la premiarea în natură a muncitorilor din industria construcțiilor navale.

Cu privire la transportarea de alimente în Donbass.

- Cu privire la tragerea la răspundere pentru burocratism în aparatul Comisariatului poporului pentru căile de comunicații.

Între orele 14 și 16 Lenin a prezidat ședința Biroului politic al C.C., care a dezbătut tezele Congresului al X-lea al Partidului privind învățămîntul politic și munca de agitație și propagandă, precum și problemele referitoare la ajutorul ce trebuia acordat țăranilor care au suferit de pe urma secetei și la cooperarea meșteșugărească.

nara C.C., trebuia să elaboreze planul de reorganizare a Comisariatului. Partea esențială a muncii și-a asumat-o Vladimir Iliei.

La 2 februarie, Biroul Politic l-a încredințat lui Lenin sarcina de a elabora „Directivile C.C. către comuniștii care lucrează în cadrul Comisariatului poporului pentru învățămînt”. Înainte de a porni la lucru, Vladimir Iliei și-a schițat un scurt plan. Iată cuprinsul acestui plan, prin care Lenin își exprima, limpede și precis, ideile despre organizarea învățămîntului:

Planul „Directivelor C. C. către comuniștii care lucrează în cadrul Comisariatului poporului pentru învățămînt”.

Despre Comisariatul poporului pentru învățămînt:

clară și precisă, (inclusiv a elevilor și funcționarilor pe secții, subsecții etc.).

11. Programele școlilor.

Seara tirziu, Vladimir Iliei a convocat din nou comisia de reorganizare a Comisariatului poporului pentru învățămînt.

În timpul ședinței, Vladimir Iliei a primit câteva bilețele din partea secretarei sale, L. A. Fotieva. Într-unul din ele Fotieva scria:

„Astăzi îl puteți primi pe Sokolov (membru al Comitetului revoluționar siberian)? Are de discutat o chestiune foarte urgentă, insistă foarte mult, telefonează de câteva ori pe zi”.

Pe verso, Vladimir Iliei a scris:

„Bine. Astăzi primesc; 1) pe Krjijanovski; 2) apoi pe Sokolov. la legătura telefonică”.

Dupa ședință, V. I. Lenin l-a primit pe G. M. Krjijanovski, președintele Gosplanului, pe tov. Vladimirov, locuitorul comisarului poporului pentru finanțe, pe V. N. Sokolov și pe cehul Rujick.

În aceeași zi, Vladimir Iliei i-a adresat o scrisoare lui A. G. Gohibarg, vicepreședintele Micului consiliu al comisarilor poporului, într-o problemă extrem de importantă — indicațiile partidului referitoare la repartizarea spațiului locativ din Moscova.

Scrisoarea către A. G. Gohibarg:

„2 februarie 1921.
T. Gohibarg!

Referitor la raportul Comisarilor poporului, dv. (Micul consiliu) trebuie să vă îndreptați atenția mai ales spre îndeplinirea celor mai importante hotăriri.

Acum, problema cea mai arzătoare o constituie locuințele din Moscova. Verificați de două ori pe săptămână, în cadrul Micului consiliu, rapoartele: cite case, apartamente, camere au fost date (câți trebuiau date 10 case).

Verificați de asemenea repartizarea.

Populația Moscovei crește din pricina mării numărului funcționarilor. Trebuie verificat acest lucru. N-ar fi bine să se ia o hotărîre în sensul acesta?

Comisariatul poporului care mărește numărul funcționarilor fără aprobarea Micului consiliu (e interzis să se sporească numărul chiar și cu un singur funcționar) e pasibil de o serie de pedepse.

Intocmiți lista Comisariatelor poporului obligate să reducă săptămînal numărul funcționarilor. (Comisariatul poporului pentru problemele militare, Consiliul Superior al Economiei Naționale, Comisariatul poporului pentru căile de comunicație și altele citeva). Celelalte pot mări numărul numai cu aprobarea Micului consiliu.

LENIN*

Lenin a fost la fel de urtaș în lucrurile mari, ca și în cele mărunte. El a trăit zi de zi într-o extraordinară încredere, fără să piardă nici o clipă perspectiva în tureșul evenimentelor. Materialele publicate în aceste pagini înfățișează numai o singură zi, o zi obișnuită din activitatea lui Lenin. Dar și din această singură zi reiese cif de neobișnuită era puterea de concentrare și disciplina acestui om, uriașa lui capacitate de muncă.

Reconstituită după documente și materiale de către ziarul „Komsomolskaia pravda” cu ajutorul colaboratorilor Institutului de marxism-leninism de pe lângă C.C. al P.C.U.S. și ai Muzeului central V. I. Lenin.

THEODORE DREISER

A fost un om a cărui viață și ale cărei gânduri au fost dedicate în întregime cercetărilor științifice, luptei pentru un regim social mai bun și care în cele din urmă a avut cea mai mare posibilitate pe care ar fi putut s-o aibă vreodată apostolii progresului — posibilitatea de a conduce un stat imens, cu un trecut înapoiat.

Sint de părere că ceea ce atrăgea și va atrage întotdeauna atenția întregii lumi este ceea ce înțelegem largă, multilaterală și clară a lui Lenin a ceea ce trebuie și se poate face într-o țară imensă, care ocupă o șesime a lumii și care din cauza tiraniei se afla în urmă cu sute de ani față de nivelul economic și social al vieții și de progresul științific al Americii și Europei. Nu trebuia numai să fie răsturnat regimul vechi, despotice; trebuiau, totodată, găsite în aceste mase, în această țară, oameni și mijloace pentru crearea unui astfel de regim social care să fie în același timp și just și realizabil din punct de vedere practic. Deoarece, satisfăcîndu-se necesitățile urgente ale maselor, trebuiau în același timp să fie biruite prejudecățile, temerile și superstițiile religioase pe care le rodise tirania și care apăsau asupra oamenilor. Și mai anevoios era să-i silești pe acești oameni să simtă ce mare însemnătate avea pentru propria lor soartă ceea ce el cerea de la dinșii...

Cînd am fost în Rusia, în 1927 și 1928, în diferite regiuni periferice ale țării, unite prin spiritul lui Lenin, mi s-a întîmplat să văd țărani și muncitori, bărbați și femei inclinîndu-se, descoperindu-și capul cu smerenie înaintea bustului lui Lenin în care, după cit am înțeles, îl vedeau (și după părerea mea, absolut just), pe salvatorul lor.

Poporul rus, eliberat de Lenin, nu va mai permite niciodată ca să fie din nou adus în stare de robie. El se va bate pînă la capăt de spiritul lui Lenin. Nu mă îndoiesc de rezultatul acestei lupte. Lenin, statul lui sovietic, vor triumfa.

GEORGE BERNARD SHAW

Nu trebuie să credeți că intrucit Lenin a murit, însemnătatea lui ține de trecut. Trebuie să ne gândim la viitor, la însemnătatea lui Lenin pentru viitor, iar însemnătatea lui pentru viitor este atât de mare, încît dacă experiența pe care a întreprins-o Lenin, — experiența socialismului — va eșua, civilizația modernă va pieri și ea, așa cum au pierit în trecut multe civilizații. Știm din istorie că au existat foarte multe civilizații, care atîngînd punctul de dezvoltare la care a ajuns actualmente capitalismul occidental au decăzut și au pierit. Reprezentantii rasei omenești au încercat nu o dată să treacă de această piatră de incercare, dar nu au reușit. Lenin a creat o metodă nouă și a trecut de această piatră de incercare. Dacă și alții vor urma metodele lui Lenin, în fața noastră se va deschide o eră nouă, prăbușirea și moartea nu ne vor mai amenința. Va începe pentru noi o nouă istorie, o istorie pe care acum nici nu ne-o putem cit de cit imagina. Dacă viitorul va fi cu Lenin, putem să ne bucurăm cu toții de asta, dacă omenirea va merge pe vechiul drum, va trebui să părăsesc cu tristețe acest pămînt.

ANTONIN ZAPOTOCKY

Proletariatul rus este pe deplin îndreptățit să se mîndrească cu tovarășul Lenin și se poate socoti fericit că într-o epocă revoluționară cînd se simțea atîta nevoie de aceasta, l-a avut în mijlocul său pe Lenin.

Clasa muncitoare a altor popoare nu a avut această fericire și privind acum cu admirație la marea operă săvîrșită în Rusia sub conducerea spirituală a tovarășului Lenin, trebuie să invidieze proletariatul rus pentru că îl are pe Lenin.

MAXIMILIAN HARDEN

Sute de milioane de oameni, pînă în cele mai întinse adîncimi ale Asiei, au văzut în persoana lui Iliei pe aproapele lor, pe fratele și prietenul lor, pe învățătorul și păzitorul lor, farul aprins al nădejzilor lor.

V. I. Lenin și E. D. Stasova, în timpul lucrărilor Congresului al II-lea al Internaționalei Comuniste

Ajutorarea țăranilor era la ordinea zilei. Se vestea o primăvară grea, care amenința din nou cu foamea regiunile pustiite de război. Lenin a elaborat un vast program de refacere a gospodăriei țărănești. În hotărîrea adoptată de Biroul Politic se prevedea accelerarea maximă a distribuției de produse textile, fier, lubreflanți și inventar agricol la sate. Organizațiile de comerț exterior trebuiau să mărească de urgență importul de secere, coase și unelte agricole.

În timpul ședinței, Vladimir Iliei a primit o telefonogramă de la secretarul Comitetului gubernal din Petrograd. Vestile erau alarmante: întreprinderile n-aveau combustibil suficient, muncitorii nu primeau alimente, uzinele „Putilov” și „Baltika” nu lucrau. Lenin răspunde printr-o altă telefonogramă

Telefonograma trimisă Comitetului gubernal Petrograd:

„2 februarie 1921.

Ieri, Consiliul apărării a hotărît să cumpere din străinătate 18¹/₂ milioane puduri de cărbune. Situația aprovizionării cu alimente s-a îmbunătățit, căci astăzi s-a hotărît să se trimită încă două trenuri cu cereale din Caucaz.

LENIN*

La ora 6 seara, V. I. Lenin a deschis ședința comisei C.C. a partidului însărcinată cu reorganizarea Comisariatului poporului pentru învățămînt. Ședința a durat aproape o oră. Comisia, creată cu o săptămîină înainte, la Ple-

1. Raportul dintre învățămîntul politehnic și profesional.

2. Folosirea stațiilor electrice ale

fabricilor și uzinelor, sovhozurilor, colhozurilor, gospodăriilor bine organizate, stațiilor experimentale.

3. Conferințe și cursuri tehnice, agronomice.

4. Evidența precisă numărului conferințelor + lichidarea analfabetismului în special, numărul cursurilor, numărul cursanților, numărul cursurilor ținute, ș.a. despre bilanțul activității.

5. Atragerea sistematică și într-un număr mare a specialiștilor (pedagogi cu studii și experiență).

6. Liste de atestare și o seamă de măsuri similare pentru verificarea și promovarea lucrătorilor locali la centru.

7. Principala lipsă a Comisariatului poporului pentru învățămînt este că el nu dă dovadă de suficient simț practic, că nu realizează în suficientă măsură evidența și verificarea experienței practice, că precumpănesc considerațiile generale și lozincile abstracte. Această lipsă trebuie lichidată cu orice preț.

8. Bibliotecă. Rețea. Organizarea și folosirea justă a rețelei.

9. Repartizarea cărților și a manualelor: cite 600 (aproximativ) județelor și cite 10.000 (aproximativ) plășilor.

10. Forma de evidență scurtă, dar

Episoade

Printre manuscrisele scriitorului E. D. Zozulea, aflate în păstrare la Arhiva centrală de literatură și artă a U.R.S.S., se găsește și un caiet conținând o seamă de povestiri despre U. I. Lenin. Se pare că este vorba de niște scurte relatări, notate și prelucrate de scriitor, ale unor oameni simpli, care l-au cunoscut îndeaproape pe Vladimir Ilici.

Pe mal

Intr-un loc mai ferit, pe malul râului Pahra, ședea un om de vreo cincizeci de ani, cu ochii ațintii asupra undițelor sale. Purta o cămașă albastră, simplă. Un țăran, care se ducea și el la pescuit, se opri în dreptul pescarului necunoscut și-l întrebă:

— Merg, merge?

Omul în cămașă albastră răspuse fără a întoarce capul:

— Pină acum nu prea!

Țăranul se așeză pe aproape și-și aruncă și el în apă undițele cu momeală.

Începură să vorbească despre una-alta. Ajunseră și la puterea sovietică.

Țăranul se declară nemulțumit. Se știe doar că în anii aceia situația era deosebit de grea în toată țara și țăranul, om simplu, fără știință de carte, n-avea de unde ști cine purta întreaga vină pentru aceasta. După ce-i ascultă oful, Vladimir Ilici, căci el era omul în cămașă albastră, îi spuse:

— Nu tot ceea ce este bun și frumos prinde strălucire chiar de la început. Pesemne știi că nu peste noapte au fost construite întinsele rețele de cale ferată, casele cu mai multe caturi, orașele...

Și Vladimir Ilici începu a-i povesti omului cât rău i-a pricinuit poporului muncitor războiul țarist, îi vorbi despre intervenția burghezi, despre războiul dezlănțuit de burghezia înarmația împotriva tinărului stat sovietic.

— Ca o lamă tăioasă, intervenția ne-a tăiat toate căile de acces spre grânele Ucrainei, spre cărbunele Donului, spre bogatele zăcăminte petrolifere ale Baku u'ui, spre imbelșugatele livezi ale sudului, spre pădurile Arhanghelsku'ui, spre nescăpatele mine de aur ale Aldanului. Ea ne-a secătuit, ne-a adus la sapă de lemn. Am primit o moștenire grea, o gospodărie în ruină. Trebuie să smulgem de la dușmani tot ceea ce ne aparține, să strivim pînă la capăt contrarevoluția și numai după aceea vom putea trece la construirea unei vieți noi, imbelșugate.

Omul în cămașă albastră vorbea cu căldură, pe înțeles, explicându-i tovarășului său de pescuit pricina tuturor relelor... Acolo, pe malul râului Pahra țăranul înțelesese pentru prima dată multe lucruri pe care nu le putuse înțelege pînă atunci.

Discuția era atât de pasionată încît ambii pescari uitară cu desăvîrșire de undițele lor. Peștii ciuguliseră de mult momeala din cirlice și nici că se mai uitau la ele.

Apoi, cei doi pescari își strinseră cu căldură miinile și o pomică care încotro. Abia mai tîrziu află țăranul că necunoscutul cu care stătuse de vorbă fusese Lenin, în persoană.

Băiețelul și Lenin

Pe drum, dinspre satul lama, venea un băiețel. Vladimir Ilici ieșise tocmai în stradă și stătea în fața casei în care locuia de cităva vreme. Ajuns în dreptul lui, băiețelul îi spuse:

— Am auzit că aici locuiește Lenin. Tare aș vrea să-l văd cum arată!

— Nu mai spune... zimbă Ilici. — Iată-mă, eu sint Lenin.

— Lasă-te de șotii, zise flăcăiașul. Ce, crezi că Lenin umblă așa, în cămașă, dezbrumbat ca dumneata? Ehe, nene, ce străie mindre trebuie să poarte el!

— Ce să-ți fac, da:ă nu mă crezi, — zise Ilici, cu același zimbet pe față.

Dar băiețelul nu voi să-l creadă în ruptul capului. Degeaba încerca Ilici să-l convingă, că nu era chip. Nu-i rămînea decît să se legitimeze, dar nici asta n-at fi ajuns la nimic: doar puștiul nu știa carte.

Întreaga scenă se petrecuse sub ochii mei, în timp ce treceam pe acolo. Imi venea să rîd, dar m-am stăpînit. Ar fi fost o ieșire nelalocul ei...

Pînă la urmă tot nu s-au înțeles. Lenin intră zimbînd în casă, iar puștiul o pomică bosumflat spre magazia sovhozului, după varză.

Ciupercile

Intr-o zi, Ilici se întîlni în drum cu o băbuță, care venea dinspre pădure în o coșniță de ciuperci.

— Bune s ciupercile, băbuțo? o întrebă el.

— Tare-s proaste, maică, îi răspuse aceasta. De

cînd au trecut pe-aici păgînii de bolșevici, nici ciupercile nu mai cresc ca lumea...

— Crezi că așa e pricina? zimbă Ilici.

— D'apoi care alta, maică?

În vremea asta, din mestecănișul din apropiere apăru un cîrd de copii cu coșnițele doldora de ciuperci de toată frumusețea. Ajungînd în dreptul celor doi, copiii prinseră a se lăuda:

— Ia uitați-vă ce de ciuperci am cules din poiana de colț! Să le aduni cu căruța, nu alta...

— Ai văzut, băbuțo? zise Ilici. Degeaba îți faci păcate și-i hulești pe bolșevici, că n-au nici o vină. Ia te uită ce mindrețe de ciuperci au cules copiii!

Pe jos spre Kremlin

Intr-o noapte întunecoasă, pe un ger de douăsprezece grade, trebuia să-mi fac rondul obișnuit pe terenul școlii de silvicultură de la Sokolniki.

În clipa cînd vroiam să ies din casă aud bătăi la ușa de la verandă. Mă duc să o deschid. În prag — Vladimir Ilici. În loc de șoșoni și de paltonul său imblănit pe care-l îmbrăca de obicei, purta galoși și un pardesiu aruncat pe umeri.

— Vladimir Ilici, îi zic, cum se poate pe o vreme ca asta să ieșiți atât de ușor îmbrăcat? Și apoi, cum se face că sinteți singur?

— Am făcut o plimbare pe jos, imi răspuse el în șoaptă. Ședința a fost aminată și m-am hotărît să iau pușin aer curat. Numai bagă de seamă, nu cumva să-și spuie Nadejdei Konstantinovna că n-am venit cu mașina...

— Dar cum de v-au lăsat, îl întreb, cei de la Kremlin să plecați singur la o oră așa de tîrzie, prin pustietatea asta?

— Un vechi conspirator ca mine știe să scape de supraveghere, răspuse el rîzînd și scoțîndu-și pardesiul și galoșii, urcă sus în odaia Nadejdei Konstantinovna. Nu zăbovi mult. Curînd coborî și se pregăti iar de plecare.

— Rămîneți peste noapte aici, îi zisei. E din cale afară de primejdios să umblă noaptea prin pădurile din partea locului, iar pînă la Krug sint trei verste. Și apoi tilhăriile se țin lanț pe aici...

Dar el, nici nu voia să audă. Se îmbracă și ieși.

Aveam pe verandă un geam spart. Am scos capul afară și m-am uitat în urma lui. I-am strigat:

— Nu faceți asta, Vladimir Ilici! Nu se poate să mergeți singur prin pădure pe o noapte ca asta. Oamenii spun că Antanta atîta așteaptă... Să-i picăți în gheară...

Guvintele acestea le-am rostit fără să vreau. Mă fisticisem cu totul.

Dar numai ce-l aud:

— Fleacuri! Nu da crezare celor ce spun oamenilor. Nu-mi strică o plimbare. Am să dorm mai bine...

Și, luîndu-și încă o dată rămas bun de la mine, se făcu nevăzut în întunericul de afară.

Vremurile erau din cale-afară de tulburi. Atacurile la drumul mare nu conteneau. Oamenii povesteau despre zeci de cazuri de banditism petrecute în fiecare zi în raionul nostru.

„Și cum de nu i-o fi frică lui Lenin?” mă gîndeam.

Efim Zozulea

Henri Barbusse

Ralph Fox

Umberto Terracini

Și astfel a existat pe undeva, în Rusia (citeodată chiar și în Europa, în care, de mai multe ori a sălășluit) o mare călăuză, un frate uriaș al tuturor revoluționarilor. Lenin a trebuit să lupte nu numai contra forței publice, ci și contra unei păți dintr-o omenii paridului său. El voia — aceasta era marea lui concepție și marea lui operă, care le cuprindea pe toate celelalte — un partid revoluționar, curat, precis și omogen, intransigent față de orice compromis. El spunea că partidul nu-și va îndeplini misiunea și nu va schimba fața lumii decît cu această condiție expresă și că tocmai aceasta este problema primordială...

...Agitator și bărbat de stat de proporții universale — aproape supromenești prin infailibilitatea cu care a înfăptuit în ori și ce împrejurare, în întregime, sinteza dintre teoria și practica revoluționară — Lenin a avut drept îndrumar, întotdeauna, marxismul. Marx și Lenin sint două vaste personalități concentrice, care s-au mișcat în cadrul stabilit de către cel dintîi. Geniul creator al lui Lenin s-a realizat în înfrunțarea doctrinei socialiste a revoluției (și apoi, în practica revoluționară)...

Lenin a fost un om de același tip ca și Lincoln și Cromwell — foarte simplu și foarte hotărît; el a fost un mare om, pătruns de conștiința însemnătății lui în istoria lumii, dar care niciodată nu s-a privit în oglinda istoriei, niciodată n-a făcut gesturi false, n-a pozat în erou și n-a rostit discursuri isterice. El posedă vaste cunoștințe, forță intelectuală, putere de a lua hotăriri rapide și de a acționa hotărît și cu o vitejie fără precedent. Dar, cea mai uimitoare trăsătură a caracterului lui o constituia probabil faptul că era un om ca toți oamenii.

Din clipa în care Lenin și-a început activitatea politică și pînă la moarte, el a luptat neobosit împotriva oportunistului, a pătrunderii în politica clasei muncitoare a ideilor și vederilor alor clase. Războiul pe care l-a declarat narodnicilor, îndelungata lui luptă împotriva menșevicilor, lupta lui contra lui Troțki, ofensiva lui disrugaătoare din timpul războiului și de după revoluție împotriva celor ce se abăteau la dreapta sau la „stînga” de la linia justă — toate acestea constituie mărturia convingerii sale absolute că c'asa muncitoare va putea să-și înfăptuiască misiunea ei istorică numai dacă va pași neabătută pe căile marxismului revoluționar...

Cunoștința mea prin scris cu Lenin mi-a dezvăluit mințea lui ascuțită de cercetător atent, clarvăzător al celor mai complicate procese ale vieții sociale omenești, capacitatea lui inegalabilă de a deduce dintr-o premiză dată perspectivele logice în comparație cu țelurile propuse, voința lui neînfrîntă în atingerea scopului și în găsirea unei tactici adecvate. Ceea ce am înțeles și am aflat despre viața lui imi vorbea de devotamentul lui față de idealul socialist, pentru care ar fi fost oricînd gata, fără rezerve, să se jertfească. Dar, ce s-ar fi întimplat cu aceste minunate însușiri dacă ele n-ar fi fost întărite, sporite de sute de ori de acel profund sentiment de omenie cu care era înzestrat Lenin, și care, rîzbind din străfunduri, înlătura parcă în clipa aceea realitatea imediată, marile lui obligații de conducător de stat și al unui partid mareț, pentru a-l face să se bucure de un minut de contact cu oamenii simpli?

Prima mea întîlnire cu Lenin a fost întîlnirea cu inima lui mare.

Orașe și ani

Redacția revistei „Kultura i Jizn” a solicitat unor ziașiști din mai multe regiuni ale țării să înfățișeze cititorilor transformările minunate pe care înfăptuirea planului septenal le va aduce în viața orașelor lor.

Reproducem mai jos 3 dintre aceste materiale.

UN ORAȘ DIN TRANSCARPATIA

Cele ce urmează s-au petrecut în urmă cu treizeci de ani. Tăranul Vasili Bulesa de loc din Transcarpatia pornea să găsească de lucru în Canada. Se gândea omul: „O să câștig eu acolo cu ce să-mi înjghebez un bordei, să cumpăr o palmă de pământ, Apoi, o să mă reintorc”.

Ajuns în codrii Canadei a prins să muncească cu hărnicie dar, oricare ar fi făcut, n-apuca să pună un ban de-o parte. Pe zi ce trecea își pierdea tot mai mult puterile. Renunșase de mult la visul să-și cumpere o casuță, o palmă de loc pe care s-o lucreze. Acum se mulțumea cu gândul c-o să reușească să strângă banii de care avea nevoie pentru a se întoarce în patrie. Dar chiar și lucrul acesta, în aparență simplu, părea greu de înfăptuit... Atunci a scris familiei: „Dragii mei copii! Citindu-vă scrisorile am început să plîng. De ce oare nu pot fi împreună cu voi? Mi-am irosit viața în zadar. M-am străduit 30 de ani, și iată că acum nimeni nu mai are nevoie de mine”.

Îmbătrânise omul și i s-ar fi convenit și lui să-și joace pe genunchi nepoții în locuința nouă pe care și-o construise fiică-sa, să se plimbe pe malurile tumultuoasei Irșavka, să se bucure de viața nouă din Zarecie, satul lui natal.

Cînd Vasili a pornit spre Canada, Zarecie nu era decît un sat cu colibe afumate, cu acoperișurile de paie, pe care re-și făcuseră cuib berzele. Ogoarele erau niște fișii înguste de pământ, pe care oamenii le lucrau cu vitele, și al căror rod îl împărțeau, pe jumătate, cu proprietarul. Sărăcia, datoriile la bancă, amenințările cămătarului, veșnica teamă a zilei de miine prefăcuseră viața într-un calvar.

Dar astăzi? Dacă Vasile Bulesa s-ar întoarce acasă, nici că și-ar mai recunoaște țara. Bordeiele cu acoperișuri ascuțite au dispărut de mult: în cei cincisprezece ani de putere sovietică, Zarecie, care între timp s-a alipit orașului vecin Selțo, a fost în întregime reconstruit. Numai în cursul ultimilor trei ani au ră-

sărit ca din pământ 360 de case noi, înzestrate cu electricitate și radio, un club, o bibliotecă, o creșă. Pe șoselele care se bifurcă în apropiere de Selțo gonesc autocamioane și turisme în direcțiile Șust, Vinogradov, Beregovo, Mukacevo, iar pe calea ferată care serpuiește de-a lungul Irșavkăi trenurile își poartă încărcătura grea. Uneori, pe bolta albăstrie a cerului apare un helicotper: este medicul, care grăbește s-ajungă la căpătîiul unui bolnav.

„N-o fi oare o poveste?” s-ar întreba uimit Vasili.

Nu, nu-i poveste. Dar ce s-ar mai mira dacă, în tovarășia fiicei lui, Ana Vasilevna Zann, ar vizita crescătorile de vite, recent construite în preajma satului? Pe hectare întregi se înșiruie silozurile, uscătorile de tutun și porumb, fierăria și timplăria, grajdurile care adăpostesc patru sute de vaci, crescătoria de porci — șapte sute la număr — saivanele de oi... Apoi, dac-ar urca o colină, ar zări viile. Vii, la el în sat? Cum de s-a putut așa ceva? Doar pînă nu de mult se credea că aici, la poalele Carpaților, nici vorbă nu poate fi să crească vița de vie. Realitatea e însă aceasta: acum, colhozul dispune de două sute de hectare de vie de pe care, într-un singur an, s-au recoltat 128 de chintale de struguri la hectar.

Asta, acum... Dar miine? În Transcarpatia, oamenii s-au deprins cu ritmurile, ca să le spunem așa, ultrarapide. S-au scurs abia doisprezeci ani de cînd locuitorii din Zarecie își mai țeseau vestmintele în casă, la războaie, sau își fierbeau mămăliga în cealun. În 1958 însă, un hectar de grădină le-a furnizat de cincisprezece ori mai multe zarzavaturi ca în 1953, iar în ultimii ani veniturile colhozului au crescut de zece ori.

În satul în care odinioară oamenii nici nu îndrăzneau să viseze c-or să poată învăța să citească lucrează zeci de agronomi, zootehnicieni, electricieni, profesori.

F. Kuropatov

ÎN ÎNDEPĂRTATA KAMCIATKĂ

Vaporașul „Kliuci” înaintează încet împotriva curentului, urmînd meandrele leneșe ale fluviului Kamciatka. Cu numai cîteva ore înainte, vîntul pătrunzător al mării mai bătea încă urmărindu-ne cu răsufloarea lui umedă. Dar, întîlnind la o cotitură zidul abrupt al unui munte, a început să șuieră năpraznic, străduindu-se zadarnic să treacă bariera de stîncă. Așa că, eliberați de năbădăiosul nostru tovarăș, ne-am continuat în liniște drumul prin defileul îngust. După puțină vreme am pătruns într-o regiune în care soarele-și risipea din belșug rozele. Vară, vară în toată puterea cuvîntului! Nu în zadar se spune

că în Kamciatka fiecare metru de pământ își are propriul său climat.

În fața noastră se deschide o privelișta pe care n-aveam s-o uităm așa curînd: de-o parte și de alta a fluviului doi munți își înalță semeți asemenea unor sentințele piscurilor înzăpezite: în dreapta, silueta ascuțită a severului Siveluci; în stînga creasta elegantă a muntelui Kliucevskaia, cioplită parcă de daltă măiestră a unui sculptor. Kliucevskaia este unul din cei mai înalți vulcani în activitate din lume. La poalele lui, îndată ce opun ultimele raze de soare, încep să strălucească în ceața albăstruie a înserării mii de becuri electrice. Sint luminile orașului Kliuci.

Nu se poate spune că Kliuci se numără printre orașele despre care oame-nii sovietici obișnuiesc să afirme cu îndreptățită mîndrie: „Pînă nu de mult, nici nu exista pe hartă”. Au trecut cîteva secole de cînd, atras de condițiile naturale prielnice — munți înalți ce închid calea vînturilor, fluviul bogat în pește, taiga în care mișună vîntul, apa limpede a izvoarelor care nu îngheață nici iarna — cine știe ce iscusit nomad coborît cu tribul lui tocmai dinspre nord a hotărît să-și dureze aici sălașul.

Srijinit de parapet, gust din plin farmecul nopții de vară. Tovarășul meu de drum, un bătrînel de prin partea locului, cu pomeți proeminenți, ochi vioi și bărbuță căruntă, a tăcut și el. Tot timpul drumului Piotr Ivanovici Snovidkin m-a întreținut cu povești adevărate despre Kamciatka. Urmărindu-mi privirea, mă întreabă cu un aer mulțumit:

— Vasăzică, îți place...

— E într-adevăr, frumos. Parcă am fi la noi, la Tiraspol, pe Nistru.

— Tiraspol? Ce-i asta, un oraș?

— Da, și încă unul foarte frumos...

— Hm, desigur... Despre Kliuci al nostru încă nu se poate spune că este un oraș. Cu toate acestea mă bucur că-ți place. Acum patruzeci de ani Kliuci nu era decît un sătuc uitat de dumnezeu și de oameni. Nu-mi mai amintesc cîți locuitori avea pe atunci, vreo trei sute parcă. Își treceau viața în izbele lor afumate, pescuiau sau porneau la vînat. Peste codri, peste fluviu, peste oameni, peste întreaga regiune stăpînea atotputernica companie Dombey. Virise întreaga regiune în saci pe care-i transporta peste hotare, fără ca cineva să miște măcar un deget. Pentru o grămăjoară de sare își luau o căruță de pește, pentru un degetar de zohăr cele mai frumoase piei de zibelină. Vodka și teama de miina domnului țineau încătușate sufletele oamenilor.

Ei, dar iată c-am început să fac istorie, se-ntrepuie el zîbind din nou. Poate nu mă crezi? Sint sigur că gindești cam așa: dacă lucrurile stau astfel, cum se face că dumneata, bătrîne, folosești cuvinte așa savante? Ei bine, toate cunoștințele mi le-am însușit sub puterea sovietică: am învățat să scriu, să citeșc... Căci, ține seama, la Kliuci se află astăzi nu mai puțin de o sută de absolvenți ai învățămîntului superior. Ți-o spun în deplină cunoștință de cauză, deoarece lucrez la recensămîntul populației.

La fiecare pas pe care-l faci în Kliuci te izbesc trăsăturile caracteristice satului: străzi nepavate, de-a lungul cărora se scurg turme de vite. La o cercetare mai atentă dai însă și peste semnele caracteristice viitorului oraș: întreprinderi industriale și institute științifice, printre care și stațiunea vulcanologică, cunoscută în lumea întreagă, clădiri

moderne cu încălzire centrală și apă curentă, alifele unui cinematograf de curînd deschis...

Stepan Krășnenikov, celebrul explorator al peninsulei, scria în a sa „Descoperire a pămîntului Kamciatka”: „Un colț de lume lipsit de grîne și vite, expus mereu deselor cutremure de pămînt și inundațiilor, în care cea mai mare parte a timpului se scurge în lincezeală și în care singura distracție pe care și-o poți oferi e contemplarea priveliștii munților acoperiți cu zăpezi veșnice sau, de te afli pe malul mării, ascultarea zgomotului tunător al valurilor ce se sparg de stînci... Ceea ce ne face să credem că țara aceasta ar înlesni mai degrabă traiul animalelor sălbatice decît acela al omului”.

De-atunci însă, lucrurile s-au schimbat. Kamciatka este denumită astăzi „fabrica de pește” a țării. În apele care-i scaldă litoralul trăiesc aproape patru sute de specii de pești, așa că pînă în 1965 întreprinderile de pescuit de pe litoral își vor dubla producția. Flota de pescuit va fi înzestrată cu pescadorean de cursă lungă și de mic tonaj, cu nave-frigider etc. Serviciul de detectare a bancurilor de pește va deveni incomparabil mai puternic și eficace, deoarece va fi dotat cu hidroavioane și elicoptere cu floatoare. Noile linii automate ale fabricilor vor produce mii de cutii de conserve pe minut.

Natura n-a fost prea darnică cu Kamciatka în ce privește căldura, în schimb i-a dăruit din belșug izvoare fierbinți. Întreaga peninsulă ar putea fi încălzită cu ajutorul surselor de apă caldă subterane, iar culturile în sere s-ar dezvolta ca niciunde. Locuitorii din Kamciatka ar putea cultiva fructe și legume folosind și căldura vulcanilor. În pitoreasca vale Paudjetkaia, „valea cu o sută de geiseri” va fi construită prima centrală geotermică a Uniunii Sovietice, care va produce cea mai ieftină energie electrică din lume. Alături de ea va fi ridicat un întreg complex de instalații destinate folosirii căldurii subterane.

Cincisprezece centre de cercetări științifice, patru laboratoare și două filiale ale Academiei de Științe lucrează acum la organizarea unei expediții mixte care să studieze subsolul, apele, climatul și diferitele structuri de sol ale peninsulei; așa că, în curînd, Kamciatka își va dezvălui toate comorile. Nu mai e departe ziua în care va începe exploatarea organizată, industrială a bogatelor zăcă-minte de cărbune, petrol etc. Către sfîrșitul septenalului peninsula nu va mai fi denumită doar „fabrica de pește”, căci atunci nu va mai fi o simplă uzină, ci un întreg ansamblu industrial, care va furniza țării produsele cele mai variate, de la mult prețuitul caviar și mobile elegante pînă la aur.

A. Komarovski

POARTA MARITIMĂ A LITUANIEI

Klaipeda este nu numai un oraș străvechi, dar și poarta maritimă a Lituaniei. Ani și ani a tot sperat poporul țării să-și revină și să facă tot mai frumoasă, mai înfloritoare. Cîrmuitorii țării preferau însă să-nearce vapoarele străine cu grîu, lemn de construcții sau celuloză și să primească în schimb mărfurile alterate ale Europei, de care nimeni nu mai avea nevoie.

În martie 1939, aceiași cîrmuitori au cedat cu inima ușoară Klaipeda, împreună cu hinterlandul ei, lui Hitler. Lupta pentru eliberare și independență a fost lungă și grea. Abia la 28 ianuarie 1945 stîndardul roșu al victoriei a început să fluture pe malurile Balticii, deasupra valurilor ei argintii.

În zilele acelea memorabile pășeam, îmbrăcat în tunică ostășească, de-a lungul străzilor ruinate ale Klaipedei. Orașul abia începea să fie reconstruit. Astăzi însă, parcurgînd același drum, vîd cum în față-mi se ridică tot mai multe clădiri și uzine, portul nou, reconstruit.

Înainte, Lituania nu dispunea de o industrie proprie de pescuit. Astăzi, peste 130 de pescadorean vinează heringul în îndepărtatele ape ale Atlanticului de nord, iar nu peste mult timp vor ajunge în călătoriile lor pînă pe țărmurile Africii. Exploatarea noilor sectoare de pescuit va permite sporirea cu 70 la sută a producției de pește pe întreaga Republică și realizarea planului septenal în șase ani.

Klaipeda este poarta Lituaniei la mare. Valul necentenit de mărșur, în continuă creștere, care se revărsă pe cheiurile portului aduce bunăstare țării. La pupa navelor ancorate la dane flutură astăzi nu numai pavilioanele țării străine, dar și cele sovietice.

Șantierul naval lituanian se pregătesc să lanseze noi nave. În 1965, aceste nave vor putea fi întîlnite în numeroase porturi ale lumii. La cirna lor vor sta

tineri comandanți lituanieni, elevii școlii navale din Klaipeda.

De pe acum încă, Klaipeda tinde să depășească limitele ei actuale. Orașul se întinde mereu spre nord și spre sud. Turiztii care o vor vizita, să zicem în iulie 1965, vor face cunoștință cu „Noua Klaipeda”, un cartier nou, cu bulevarde largi, magazine, parc și stadion.

Dar poate că pe oaspeții Klaipedei îi va interesa industria orașului? Să le facem pe plac și să-i conducem la Șantierul maritim al Balticii, unde vor putea asista la ceremonia lansării unui nou pescador de cursă lungă, „Drujba”.

— Iată una din navele pe care șantierul le lansează peste prevederile septenalului — le vom spune în chip de explicație. Apoi îi vom conduce la bumbăcăria „Triniceai”. Atenția turiștilor va fi, de bună seamă, atrasă de diagrama dezvoltării întreprinderii. În 1959, primul an al septenalului, uzina producea mai mult decît întreaga producție, decît întregul import al Lituaniei burgheze. În 1965, producția va spori de peste două ori.

Seara, oaspeții Klaipedei vor putea vizita clubul din port, unde o trupă de amatori formată din muncitori, profesori și medici va prezenta pentru a doua oară opera „Evgheni Oneghin”.

În 1965, ca și acum, Klaipeda va continua să muncească, să studieze, să se distreze, să făurească planuri de viitor. Și totuși va exista o deosebire fundamentală: în 1965 fiecare dintre locuitorii orașului va munci mai puțin, doar treizeci și cinci de ore pe săptămîină. Iar încrederea străvechiului oraș în viitor, în destinul său fericit va fi mai trainică decît orînd.

N. Ukolov

MICROSCOP

Unelte-gigant

La Uzina constructoare de mașini „Sverdlov” din Leningrad se montează pentru Republica Populară Chineză o mașină de frezat și rabotat longitudinală de 460 de tone. Mașina este înaltă cât o casă cu două etaje și lungă de 25 metri. Ea va prelucra piesele grele pentru turbinele cu gaz și corpurile pentru mașini grele. Mașina va fi pusă în mișcare de 54 generatori și un motor electric de 635 kW.

Automatizarea exploatarilor petrolifere

Pe baza direcției „Abinnett” a luat ființă un birou de construcții care are ca scop automatizarea tuturor proceselor de extracție și transport a țițeiului. Un grup de ingineri lucrează la proiectul de automatizare a stației de compresoare ce se va construi la exploatarea nr. 2. Noua stație va permite să se automatizeze procesul de colectare a gazelor, ca produs secundar.

Un nou hidrostă

Că uza din Leningrad a construit un hidrostă destinat cercetărilor submarine. El se compune dintr-un cilindru în care poate încăpea un om. Cele cinci hublouri, protejate de geamuri groase din sticlă organică, oferă cercetătorului un câmp vizual excelent. Un proiecter puternic va lumina întinericul veșnic al apelor. Aparatele speciale cu care este înzestrat hidrostă vor permite determinarea culorii și temperaturii apei de mare. Laboratorul subacvatic este, de asemenea, înzestrat cu utilaj pentru îmbogățirea aerului cu oxigen și colectarea bioxidului de carbon.

De la porumbelul lui Arhit la mașinile cibernetice

● Porumbelul lui Arhit și alte jucării ingenioase ● Mașini, linii și uzine automate ● Mașina care „gîndește” ● Trenul fără mecanic ● Batiscaful condus de biocurenți

Tehnica zitelor noastre a ajuns la un grad înalt de automatizare și multe mașini funcționează sigur și stabil fără participarea fizică a omului. Acest lucru a devenit cu atât mai necesar, cu cât numărul mare de operații și viteza cu care se desfășoară acestea, fac adesea imposibilă intervenția nemijlocită a omului în conducerea și controlul mașinilor.

Odată cu automatizarea muncii fizice s-a născut o știință nouă, cibernetică, a cărei vîrstă nu depășește un deceniu. Cibernetică constituie baza teoretică în construirea și utilizarea unor invenții uluitoare cum sînt mașinile electronice de calculat și de tradus, mașinile ce conduc fabrici și uzine sau planifică cele mai complicate procese economice.

Istoria automatelor se pierde în negura vremurilor. În Grecia antică se construiau automate, adică mașini, care imitau mișcările unor ființe vii. Cu cîteva secole înainte erei noastre, Arhit din Tarent a construit un porumbel zburător, Demetrios din Falera un melc care se țira, iar Ptolomeu Filadelful o păpușă care făcea gesturi omenești.

Automate celebre în antichitate au fost cel al lui Hieron din Alexandria, care deschidea ușile templelor și mai ales planetariul lui Arhimede, care reda mișcările Soarelui, Lunii și planetelor cunoscute în acea vreme.

Un învățat din secolul al XIII-lea, Albert cel Mare, a construit un ușier automat care deschidea ușa și saluta persoanele care intrau. Și Leonardo da Vinci s-a ocupat de automate, fabricînd numeroase jucării, ca elefanți mișcători, broaște țestoase care scoteau capul de sub carapace și păsări cu glas.

La Muzeul politehnic din Moscova se poate vedea o minunăție privighetoare, opera unui meșter necunoscut, al cărui mecanic produce trîluri și mișcă aripile, ciocul și coada păsării.

Acum un secol și jumătate, cele mai vestite automate erau cele construite de francezul Vaucanson; el făcea turnee prin întreaga Europă și prezenta publicului un flautist automat ce cânta 9 melodii diferite și o rață care umbra, își curăța penele, mîncă și dădea din aripi.

Multe din aceste jucării ale veacurilor trecute, avînd ca unică menire să distreze

nobilimea, s-au păstrat pînă azi și pot fi admirate în diferite muzee ale lumii.

Deși nu aveau nici o utilitate practică, toate aceste aparate mecanice trebuiesc considerate precursorii automației moderne. Desigur că drumul parcurs a fost lung și anevoios. Pornind de la ideea micșorării efortului fizic, omul a creat mașinile. Mai întîi mașini simple, rudimentare, apoi mașini din ce în ce mai perfecționate și mai complexe. În acest fel, în loc să execute anumite operații manual, oamenii se puteau limita la conducerea, supravegherea și la întreținerea mașinilor.

De cînd mașinile au preluat și funcția de comandă și reglaj, astfel încît în procesul de producție nu mai era nevoie de intervenția mîinii omenești, putem vorbi de începutul automatizării.

Astăzi numărul și felul mașinilor automate este imens. În industria chimică și extractivă, în fabricile de ciment, în uzinele constructoare de mașini și în multe altele, întîlnim adesea o producție complet automatizată.

În Uniunea Sovietică s-au construit mașini care execută diferite piese, „citind” desenul acestora sau acționînd conform unei comenzi-program înregistrată pe bandă de magnetofon.

Mai multe mașini automate puse cap la cap alcătuiesc liniile automate. La uzina „Krasni proletari” din Moscova funcționează o linie automată pentru fabricarea roților dințate. La un capăt al liniei se introduce oțelul, iar la celălalt apare, la fiecare 1,5 minute, o roată dințată gata finisată. Cu ajutorul liniilor automate se produc azi în U.R.S.S. rulmenți, carcase pentru mașini electrice și multe piese complicate.

De aci pînă la uzina complet automatizată nu este decît un pas. Ne putem imagina interiorul unei asemenea uzine. În halele imense, în care duduie mașini și agregate, nu există nici un om. Doar undeva, într-o încăpere, o echipă de tehnicieni de înaltă calificare supraveghează mersul producției pe ecranele televizoarelor și pe cadranele aparatelor indicatoare.

Într-un stat capitalist o uzină automată înseamnă noi profituri pentru patron și șomaj pentru muncitori. În țările socialiste, ea înseamnă mai multe bunuri și mai mult timp pentru activități creatoare, pentru artă și pentru cultură, atribuite oamenilor muncii.

Cînd în diversele activități ale omului au început să fie folosite mașinile electronice, cînd aceste mașini au permis, printr-o acțiune mecanică sau electrică, efectuarea unor operații logice, a început de fapt epoca științei celei noi, epoca ciberneticii.

Să vorbim mai întîi despre mașinile electronice de calculat. Ele sînt capabile să execute trei categorii de operații: înmagazinarea și retransmiterea de informații, efectuarea unor operații aritmetice (adunări și scăderi) și luarea de hotărîri logice (da/nu, ori/ori). Mașinile electronice

de calculat pot face zeci și sute de mii de asemenea operații pe secundă.

Mașina sovietică BESM poate rezolva în 20 de ore un sistem de 800 de ecuații cu 800 de necunoscute sau calcula traiectoria unui proiectil într-un timp mai scurt decît cel necesar proiectilului să-și parcurgă traiectoria. Alte mașini electronice construite în U.R.S.S. prelucrează informații meteorologice (Pogoda) sau execută calculele pentru analiza de structură a cristalelor (Kristol).

Deosebit de interesantă este experiența făcută de cînd de către oamenii de știință sovietici, care se ocupă de automatizarea traficului pe căile ferate. Ei au realizat o locomotivă electronică care funcționează fără personal de deservire. Pe baza programului înregistrat, locomotiva pornește din gară, își caută drum prin labirintul liniilor de garaj, își mărește treptat viteza. La urcușuri, electromotoarele lucrează mai intens, pe pante și în fața podurilor intră în acțiune frînele, înaintea curbilor mersul se încetinește iar pe cîmp liber, trenul zboară cu viteza maximă. În cele din urmă, se oprește în gara de destinație exact la minutul și secunda prevăzută. O asemenea locomotivă a fost construită de un colectiv de ingineri, condus de constructorul N. S. Nikolaev. Ea a fost încercată pe linia Kunțevo-Usov, lângă Moscova.

O altă realizare excepțională a ciberneticii sovietice este mina mecanică animată de biocurenți, care a fost prezentată anul trecut la expoziția internațională de la Bruxelles. Precum se știe, este vorba de un aparat care funcționează datorită energiei emise de creierul omeneșc. Dar acești biocurenți trebuie amplificați și preluați, pentru a putea anima un mecanism, lucru ce se realizează cu ajutorul unor aparate electronice.

Această invenție ne face să întrezărim perspective nebănuite. Se studiază acum proiectul unui batiscaful, înzestrat cu aparate electronice și condus prin biocurenți. Savantul instalat într-un fotoliu pe puntea vasului va putea urmări, prin televizor, tainica lume a adîncurilor, va ghida prin forța gîndului său aparatul și va obține cele mai rare exemplare ale florei și faunei submarine. Nici o vîetate nu va putea scăpa mișcării fulgerătoare a miniilor mecanice ale batiscafului, comandate de biocurenții emiși de creierul savantului.

Cea mai stralucită dovadă a stadiului înaintat al ciberneticii sovietice o reprezintă însă instalațiile și aparatele care au asigurat lansarea și funcționarea perfectă a sateliților artificiali ai Pămîntului și a rachetelor cosmice. Instrumentele de navigație, de înregistrare a radiației solare, a acțiunii micrometeoritilor, a magnetismului terestru, aparatele de radiocomunicație, de fotografiere a Lunii, întregul sistem de ghidaj sînt rodul muncii neobosite a ciberneticienilor sovietici.

Radu Nor

Arta de a restaura obiectele de artă

Cine n-a auzit de muzeul Ermitaj din Leningrad, care adăpostește în vastele sale săli peste 2 milioane de opere de artă? Pentru întreținerea și conservarea acestui tezaur lucrează o armată întreagă de îngrijitori, printre care specialiști de înaltă calificare. Căci picturile și sculpturile încrustățile în lemn și în metal, țesăturile de artă și ceramică trebuie îngrijite cu atenție apărîndu-le împotriva acțiunii distructive a timpului.

În afară de această activitate permanentă, pentru întreținerea valorilor de artă aflate în bună stare, specialiștii Ermitajului desfășoară o muncă susținută pentru restaurarea obiectelor de artă. Despre ce este vorba? Auzind pronunțîndu-se cuvîntul restaurare, unii ar fi tentați să-și imagineze cine știe ce grave ingerințe în opera respectivă. Or, tocmai în aceasta constă marea măiestrie a restauratorilor de obiecte de artă. Ei sînt chemați, în primul rînd, să înlăture transformările rezultate din îmbătrînirea ființei a materialului și să restabilească trăsăturile caracteristice inițiale ale unui tablou sau ale unei sculpturi. Munca de restaurare presupune o intervenție minimă în structura materialului și exclude orice modificare a operei de artă.

De aceea, maestrul restaurator

trebuie să cunoască foarte bine tehnica operei de artă la care lucrează, materialele care au fost folosite și însușirile lor.

Tehnologia și metoda restaurării operei de artă au tradiții multiseculare, dar în ultimii ani ele au suferit modificări importante prin aportul unor ramuri ale științei moderne și mai ales al chimiei. A fost creat, astfel, un solvent special pentru îndepărtarea impurităților de pe picturile vechi. În munca de restaurare, cercetările prealabile asupra naturii obiectului de artă au o mare importanță și în acest scop este folosită radiofotografia. Cu ajutorul radiofotografiei este studiată atît structura tabloului, cît și tehnica după care a fost creat. Nu o dată radiofotografia a reușit să identifice ideea fundamentală a operei.

Deosebit de eficiente sînt cercetările cu ajutorul razelor ultraviolete. Ele oferă posibilitatea descoperirii modificărilor pe care timpul le-a adus operei de artă. Dacă timpul a afectat straturile mai adînci ale picturii sau sculpturii respective, atunci se folosesc razele infraroșii. Îmbinarea metodelor de cercetare vizuală cu analiza chimică determină metoda de lucru cea mai potrivită pentru restaurarea unei opere de artă.

După cum se vede, existența exponatelor dintr-un muzeu poate fi, uneori, la fel de dramatică ca și aceea a unui organism viu.

Control tehnic

Actorul V. Avdiusko, cunoscut spectatorilor noștri din filmul „Părinți și copii”. (Bazarov), este și interpretul brigadierului Stepan Bokov din noul film „La început a fost drumul”.

Filmul

La „Mosfilm” se turnează

„SERIOJA”

NOI FILME DESPRE LENIN

În cinstea aniversării lui Vladimir Ilici Lenin, un grup de cinești sovietici și polonezi a terminat coproducția „Lenin la Poronino”. Scenariul filmului este semnat de scriitorul sovietic Evgheni Gabrilovici și de scriitorul polonez Igor Newerly. Acțiunea se petrece în anii 1913-1914, când Vladimir Ilici se afla în ilegalitate în satul Poronino de lângă Cracovia. În perioada aceea, Lenin a elaborat tezele despre transformarea războiului imperialist în război civil. Autorii filmului au reconstituit evenimentele cu ajutorul relatărilor localnicilor care l-au cunoscut pe Lenin. Printre aceștia se numără și fiul proprietarului casei în care a locuit Vladimir Ilici.

„Începutul secolului” este titlul unui alt documentar care redă evenimentele petrecute în viața lui Lenin în perioada 1898-1900 precum și întâmplări din anii următori, când Vladimir Ilici se afla în deportare, în satul siberian Șugenskoie, unde Lenin a continuat neobosit lupta pentru unitatea partidului.

Documentarul în culori „Amintiri despre Lenin” prezintă diferitele clădiri în care a locuit Lenin în timp ce se afla la Moscova. Filmul toloșește și secvențe turnate în epoca respectivă, iar spectatorul are prilejul să asculte vocea lui Lenin. Un alt film în culori, „Lenin în regiunea Volgăi” prezintă locurile în care Vladimir Ilici și-a petrecut copilăria și adolescența. Filmul de scurt metraj „Lenin în ultima perioadă a ilegalității” evocă una dintre cele mai zbuciumate epoci din viața marelui conducător — perioada iulie-octombrie 1917. Filmul intitulat „Manuscrisele lui Lenin” vorbește despre munca titanică depusă de Vladimir Ilici pentru elaborarea genialelor sale lucrări.

Doi tineri și cutezători regizori — G. Danelia și I. Talankin debutează în cinematografie cu o ecranizare după nivela Verei Panova „Serioja”, având ca interpreți principali pe Serghei Bondarcuk și Irina Skobteva. Filmul este turnat în studiourile din Moscova și, asemenea operei literare care l-a inspirat, își propune să dezvăluie lumea interioară a unui copil.

Desfășurarea evenimentelor este privită prin prisma înțelegerii și sensibilității băiețelului. Tatăl lui Serioja a murit pe front. Printre primele lucruri pe care le-a înțeles băiatul a fost și acela că nu toți copiii sînt în situația lui. Prietenul său Șurik, bunăoară, e fiul șoferului Timohin. De câte ori nu l-a invidiat Serioja, privind cum se instalează mîndru în cabina camionului condus de tatăl lui.

Și iată că, într-o zi, mama îi spune că în casa lor va veni să locuiască Dmitri Korneevici Korosteliiov, care va fi de-acum tatăl lui.

În film, rolul lui Korosteliiov este deținut de Serghei Bondarcuk, Populorul interpret al lui Andrei Sokolov din „Soarta unui om” intruchineză și de astădată un fost ostaș întors de pe front, și tată adoptiv al unui băiețel. Pentru a evita orice urma de asociere cu personajul său anterior, Bondarcuk a trebuit să facă apel la noi resurse interpretative, să aprofundeze nobilele trăsături umane cu care scriitoarea l-a înzestrat pe acest erou. Korosteliiov înțelege din prima clipă că băiețelul are nevoie nu numai de căldura dragostei părintești, dar și de înțelegere omenească. El își dă seama că sensibilitatea micului orfan trebuie menajată, că nu

trebuie să-l oblige niciodată să facă ceva, așa cum se procedează de obicei cu copiii, ci să-l convingă. De aceea i se adresează întotdeauna ca unui om mare. Și numai iubirea pentru acest tata adoptiv, marea încredere pe care i-o inspiră, îl ajută pe băiețelul de șase ani să-și înfrîngă gelozia pentru fratele mai mic aflat în centrul atenției părinților și să suporte vestea dureroasă că ai lui vor pleca departe, într-un oraș din Siberia, iar pînă cînd se vor aranja, el va rămîne pentru un timp în grija unei mătuși. Scena despărțirii este impresionantă și e descrisă de autoare cu o asemenea putere de sugestie încît cineăștia au la dispoziție un material foarte bogat și prețios pentru ecranizare. Într-o dimineață de iarnă, camionul lui Timohin oprește în curte. Cițiva vecini îl ajută pe Korosteliiov să urce bagajele. Apoi, după vechiul obicei rusec, toată lumea se așează, și, peste o oală, mama băiețelului, purtîndu-l în brațe pe micul Lionia se urcă în cabina, lângă șofer. Korosteliiov se cațără sus, cu bagajele. Serioja stă departe și privește. Privește cu ochii larg deschiși, înfruntînd durerea ca un om matur. Roțile camionului s-au înfundat în zăpadă și șoferul e nevoit să manevreze în toate direcțiile pentru a-l urni. Serioja simte că nu-și mai poate stăpîni plînsul. Și atunci, se întoarce și pornește cu pași grei spre casă.

În momentul acela, în mîna atît de umană a lui Korosteliiov se frînge parca ceva. El trăiește intens toată durerea băiețelului și, cu toate obiecțiile celorlalți, îl urcă și pe el în cabina șoferului. În cabină nu-i prea comod, stau

cu toții înghesuiți lângă volan, dar pentru Serioja aceasta este una din cele mai ferocite clipe ale vieții.

Așa cum se întâmpla adesea în timpul turnărilor, unde nu se ține întotdeauna seama de succesiunea în timp a acțiunii, finalul filmului a fost realizat înaintea altor secvențe. În rolul lui Serioja apare Boria Barbatov, un băiat sprinten și vioi, în vîrstă de șase ani. În scena finală, Boria a dat multă bătaie de cap regizorilor, căci nu putea cu nici un chip să redea figura îndurerată a lui Serioja. Și atunci, regizorul Talankin, profitînd de o mică inabilitate a puștii lui i-a strigat: „Ești un fricos!” Băiatul l-a privit surprins, apoi s-a îmbulnat. Cei din jur au început care năi de care să-l compătimizească: „Cum poți să-l prigonesti așa pe bietul copil!” Pe Borea l-a cuprins deodată o asemenea milă de sine, încît a capatat tocmai expresia dorită, care a fost îndată fixată pe pelicula.

Irina Skobteva interpretează în acest film rolul Marianeii, mama lui Serioja.

REFLECTOR

Situate în centrul noului cartier din sud-vestul Moscovei, studiourile „Mosfilm” alcătuiesc ele însele un mic oraș, întins pe o suprafață de 42 de hectare. La sfîrșitul septenaliului, capacitatea de producție a studiourilor va spori mult ajungînd în 1963-1964 la 40-42 filme artistice pentru cinematoscop și cinerama. În 1965, „Mosfilmul” va poseda 13 platouri de filmare mari, ocupînd o suprafață totală de 12.000 m². Pe teritoriul „Mosfilmului” se vor amenaja de asemenea mai multe platouri „în aer liber” pentru filmarea exterioarelor.

★

S-au împlinit două decenii de la premiera popularului film pentru copil „Timur și băieții lui”, realizat de regizorul A. Razumnii, după romanul lui Arkadi Gaidar. Aniversarea filmului a fost sărbătorită la Casa cinematografiei din Moscova, în prezența unui mare număr de tineri spectatori. A fost de față și regizorul filmului care, la rugămintea publicului a vorbit despre drumul ulterior al micilor interpreți ai filmului. Livi Selpaciiov, interpretul lui Timur, e astăzi pictor, interpretele celor două surori Katia și Olea au ajuns actrițe de teatru, N. Kutuzov (Ghenka) este director etc.

Un documentar despre eroii Pacificului

La Studioul central de filme documentare din Moscova a început montajul documentarului consacrat eroilor Pacificului. Primele episoade sînt realizate cu ajutorul benzilor de peliculă primite din Statele Unite. Ele înfățișează momentul salvării celor patru marinari și instanțelor din timpul vizitei lor în orașul San Francisco.

Începînd cu sosirea la New York și pînă în momentul întoarcerii în patrie, călătoria eroilor a fost filmată de operatorul sovietic Evgheni Akuratov, trimisul special al Studioului central de filme documentare.

Regizorii filmului, Leonid Kristi și Serghei Repnukov au declarat recent unui corespondent că își propun să prezinte spectatorilor nu numai uimitorul curaj, tăria morală a celor patru marinari, dar și locurile și oamenii în mijlocul cărora au crescut și s-au format ei. Familia, prietenii, tovarășii lor.

Printre eroii filmului se află și mica ambarcațiune nr. 36 care a înfruntat eroic, împreună cu oamenii aflați la bordul ei, lăria oceanului.

Debutul Alexandrei Zavalova

Actrița Alexandra Zavalova a absolvit recent școala teatrală din Leningrad. Dar debutul și l-a făcut nu în teatru ci în cinematografie, în filmul regizorului A. Zarhi, „Oameni pe pod”. Eroina pe care o interpretează este o fiică a Siberiei, Lena, o fată energică, curajoasă, care lucrează pe șantierul unui mare pod de cale ferată. Sub înfățișarea ei mindră și indiferentă, Lena ascunde fața de cei din jur durerea unei decepții.

Odată cu sosirea pe șantier a Bulghinilor — familia unui încercat constructor de poduri, care după ani îndelungați petrecuți în biroul unui ministru din capitală revine la vechea lui meserie — se schimbă ceva și în viața fetei. Cînușcîndu-l pe fiul Bulghinilor, Viktor, „gingașul moscovit” cum obișnuiește din să-l apostrofeze, Lena e cucerită de sinceritatea și bunătatea lui, de încrederea pe care tinărul o acordă oamenilor.

În cadrul discuției despre filmul „Oameni pe pod”, purtată în paginile ultimului număr al revistei „Iskusstvo kino”, s-a arătat că una din cele mai mari reușite ale filmului este prospețimea cu care-i înfățișată povestea dragostei dintre cei doi tineri. Participanții la discuție au elogiât talentul actriței Alexandra Zavalova, naturalitatea pe care o împrumută eroinei.

A fost menționat îndeosebi jocul actriței în una din cele mai dramatice scene ale filmului, cînd eroina pierde înghițită de gheturile uriașului fluviu siberian.

Din munca unui Consiliu raional

O importantă preocupare a Consiliului raional A.R.L.U.S.-Gh. Gheorghiu-Dej din Capitală este aceea de a găsi noi metode de muncă, noi forme de activitate în acțiunea de raspândire a cunoștințelor despre Uniunea Sovietică. De altfel, această preocupare corespunde intrutotul cerințelor mereu crescînde ale oamenilor muncii de a cunoaște marile realizări obținute de Uniunea Sovietică pe tărîm economic, politic și cultural.

Atît în organizarea acțiunilor centrale cit și a celor din cadrul comisiilor A.R.L.U.S., Consiliul raional acționează cu promptitudine, înscriind în lista manifestărilor sale teme dintre cele mai actuale și interesante. Cu prilejul recentei vizite a tovarășului N.S. Hrușciiov în Franța, de pildă, în cuprinsul raionului au fost organizate numeroase manifestări începînd chiar din perioada desfășurării vizitei. O inițiativă care merită să fie relevată a fost și aceea a organizării unor manifestări pentru muncitorii din construcții, care lucrează pe numeroasele șantiere din raion. Cu acest prilej au luat cuvîntul arhitecții și inginerii, între care Maria Vaida și Dan Nicolescu, care au vorbit despre construcțiile de locuințe și urbanistica în U.R.S.S. și despre noi metode în construcția de locuințe în U.R.S.S. Merita subliniată și alte manifestări organizate de Consiliul raional A.R.L.U.S.-Gh. Gheorghiu-Dej, cum este, de pildă, întîlnirea femeilor din raion cu inginerul Alexandra Constantinescu și economistul Olga Stăniloiu, absolvente ale universității din Moscova și Kiev.

O altă acțiune care s-a bucurat de interes este întîlnirea dintre scriitorul Cicerone Theodorescu și tineretul din raion, organizată de Casa de cultură a tineretului, cu prilejul sărbătoririi celei de-a 42-a aniversări a Armatei Sovietice. În cadrul acestei manifestări, poetul a recitat din versurile proprii închinat vitezilor ostași sovietici. Nu a fost neglijată nici activitatea în rîndul pionierilor. Săptămînal, în raionul Gh. Gheorghiu-Dej au loc diverse acțiuni destinate pionierilor și elevilor, cum sînt diminețile de filme sovietice, conferințele avînd ca temă geografia U.R.S.S., întîlnirile cu scriitorii și artiștii — printre care semnalăm pe acelea cu Dumitru Almaș, Octav Păncu-Iași, Silvia Chicoș ș.a. — ce citesc și stau de vorbă cu copiii despre literatura sovietică și eroii ei.

În dorința de a cuprinde mai bine activitatea, în cadrul Consiliului raional au luat ființă două colective: unul cultural, care are ca sarcină găsirea celor mai interesante și actuale teme și programe artistice pentru manifestările ce se organizează în sălile centrale și în comisii, celălalt, organizatoric, care se îngrijește de antrenarea unui număr cit mai mare de oameni ai muncii la aceste manifestări, de controlul planurilor și al informărilor prezentate de comisii și de

urmărirea, în general, a activității comisiilor A.R.L.U.S.

Biroul Consiliului raional se intrunește cu regularitate pentru a discuta activitatea acestor două colective, cu care prilej este pregătit și graficul de manifestări pentru perioada imediat următoare. Trimestrial au loc ședințe în care membrii Consiliului prezintă informări asupra activității desfășurate și aprobă planul de activitate pentru trimestrul următor. O atenție deosebită este acordată instruirii comisiilor A.R.L.U.S., care are loc de asemeni trimestrial, în cadrul unor ședințe plenare sau pe grupuri de unități cu același specific. Legătura cu comisiile se realizează și prin deplasări periodice făcute de membrii Consiliului în întreprinderi și instituții. Datorită metodelor de muncă folosite, activitatea Consiliului raional A.R.L.U.S.-Gh. Gheorghiu-Dej nu cunoaște întreruperi, este vie, mereu actuală, în acest raion activînd comisii fruntașe pe Capitală, cum sînt cele de la termocentrala Grozăvești, uzina Klement Gotwald, atelierele 9 Mai, ICECHIM, moara Constantin David, conservatorul Ciprian Porumbescu, Șc. medie „N. Bălcescu” și altele.

O altă latură pozitivă a activității acestui Consiliu este și aceea că își desfășoară munca în strînsă colaborare cu celelalte organizații de masă, fapt care are drept rezultat o bună reușită a manifestărilor sale.

Esențialul în activitatea Consiliului raional A.R.L.U.S.-Gh. Gheorghiu-Dej, ceea ce explică de altfel și succesele obținute, rămîne, însă, dragostea și atașamentul față de nobila sarcină a popularizării în rîndul oamenilor muncii a minunatelor realizări ale popoarelor sovietice, strădania pentru întărirea continuă a tradiționalei prietenii dintre poporul român și cel sovietic.

C. Ionescu

membru în Biroul Consiliului
orașenesc A.R.L.U.S.-București

A.R.L.U.S.

Timișoara

Popularizarea prin conferințe și simpozioane a importantelor realizări ale științei, tehnicii și agriculturii sovietice constituie o preocupare curentă a Consiliului regional A.R.L.U.S. Timișoara. În ultimul timp, în oraș și regiune au fost organizate suie de asemenea conferințe, avînd ca temă cucerirea spațiilor cosmice, rolul automatizării în întrecerea pașii de dintre cele două sisteme mondiale, reducerea zilei de lucru în U.R.S.S. etc. Expunerii pe aceste teme au avut loc în întreprinderile din orașele Timișoara, Arad, Reșița, Lugoj, Caransebeș, Orșova, Oravița, Jimbolia, Lipova ș.a.

Experiența agriculturii sovietice a fost popularizată în cadrul a peste 500 de conferințe, la care au participat circa 62.000 de oameni ai muncii de la sate. Conferințele expuse de specialiști în agricultură și zootehnie, activiști ai secțiilor agricole și de învățămînt de pe lingă sfaturile populare, au avut ca teme experiența crescătorilor de animale, procesul de mecanizare al agriculturii sovietice, organizarea producției sovhozurilor, realizarea planului septenal înainte de termen etc.

O contribuție importantă la popularizarea succesorilor Uniunii Sovietice în domeniul științei, tehnicii și agriculturii au adus-o și brigăzile științifice or-

ganizate în colaborare cu S.R.S.C. și Secția agricolă a Statului popular regional. Brigăzile, în componența cărora au intrat 45 de profesori și conferențieri universitari, s-au deplasat în 58 de comune și sate unde au răspuns la întrebările puse de mulți din cei peste 13.000 de țărani muncitori care au participat la consfătuiri.

Craiova

În primele luni ale anului, în orașul și regiunea Craiova au funcționat numeroase expoziții avînd ca temă viața și activitatea oamenilor sovietici. Dintre aceste expoziții, vizitate de zeci de mii de oameni ai muncii, cităm cele cu tema „Prin colhozurile Estoniei”, organizată la Segarcea, „Mașini noi pe ogoarele U.R.S.S.” prezentată la Pleșița, „Valentina Gaganova și metoda ei”, instalată în incinta fabricii textile „Independența”, „Palatul pionierilor din Tbilisi” și „Cucerirea cosmosului” prezentată la Tg. Jiu etc.

La Craiova au fost prezentate expozițiile „Asistența medicală la Onsk”, „Maestrul sondaș Iusif Kerimov”, „Știința sovietică în lupta pentru pace și comunism”, „Lăgarul socialist în avangarda luptei pentru pace” și „Academicianul I.P. Pavlov”.

Iasi

Consiliul regional
A.R.L.U.S.-Iași acordă o

deosebită atenție popularizării artei și culturii sovietice.

În ultimul timp au fost organizate 23 de seri literare pe tema „Arta și literatura sovietică”, la care au participat 3.700 de oameni ai muncii. Printre acestea semnalăm manifestările închinat lui Maxim Gorki, care au avut loc la Fabrica de penicilină, Atelierele C.F.R. Nicolina și fabrica „Țesătura” din Iași, precum și la uzina de rulmenți din Bîrlad, Atelierul C.F.R.-Pașcani și întreprinderea „Vasile Roață” din Vaslui.

La sate, comisiile A.R.L.U.S. au organizat, cu sprijinul profesorilor și studenților de la Facultatea de Filologie din Iași numeroase sezători la care au fost folosite materiale din literatura clasică și folclorul unor republici unionale. O formă eficientă de popularizare a literaturii și artei sovietice s-a dovedit a fi și organizarea de recenzii, însoțite de prezentarea biografică a autorilor cărților recenzate. Numai în raionul Hirău au avut loc un număr de 33 de recenzii, la care au asistat aproape 3.000 de persoane.

În colaborare cu Filarmonica de stat Moldova, Școala medie de muzică și Opera de Stat, Consiliul regional A.R.L.U.S. a organizat prezentarea, într-o serie de întreprinderi și instituții din orașul Iași, a unor seri de muzică românească și sovietică, iar împreună cu Direcția regională a difuzării filmelor vizionarea în colectiv a unui număr de 36 de filme artistice și documentare sovietice. Filmele au fost prezentate și în centrele de raioane.

Svetlana Tokarevskaia a biruit

Pentru prima oară am văzut-o la marele carnaval de Anul Nou, organizat de tineretul din Kiev intru întîmpinarea anului 1960.

Sălile erau fericite luminate, brazil străluciau în podoaba lor sărbătorească, valsul purta într-un vârtej amețitor perechi de tineri îmbrăcați în costume biza e.

Mi-a atras atenția un grup vesel, în centrul căruia se afla o femeie mică, foarte grațioasă, îmbrăcată cu o rochie albă. Dansa mult și cu atîta ușurință, încît părea că pantoforii argintii nici n-atingeau podeaua.

La un moment dat i s-a făcut cald și și-a scos masca. Avea o față copilărească, buze ușor răsfrînte, nas cîrn, ochi mari

căprui și păr castaniu. Mai tîrziu am aflat cu surprindere că are peste 30 de ani.

Apoi am întîlnit-o la schi. Și de data asta am aflat-o inconjurată de mulți prieteni, și de data asta era sufletul grupului. Dealul era destul de mare și mulți încheiau cu nasul în zăpadă plimbarea pe schiuri începută în virful lui. Cînd femeia cea măruntică s-a pregătit să pornească, cineva a încercat să o rețină. Dar ea și-a proptit bețele în zăpadă și a pornit...

De aceea mi-a părut aproape de necrezut cînd un tînăr artist care o cunoștea bine, mi-a povestit:

— O cheamă Svetlana Tokarevskaia. Am fost colegi la o școală de teatru. Nimeni nu-i cunoștea trecutul, în afară de cîteva prietene apropiate. Dar și pe acestea le silise să-și dea cuvîntul că vor păstra secretul. Abia la examene am aflat adevărul.

Profesoara care ne preda plastica, — o actriță în vîrstă — i-a spus Svetlanei că nu-i poate da nota maximă.

— Ești foarte grațioasă, dar nu știu ce ai cu picioarele, parcă n-ar fi ale duminale.

— Aveți perfectă dreptate, nu sînt ale mele. Picioarele mele le-am pierdut în război — i-a răspuns fata.

Profesoara s-a supărat, crezînd că-i o glumă proastă. Dar cînd s-a convins că Svetlana spusese adevărul, a fost cit pe ce să leșine!

Svetlana Glotova (numele ei de fată) mai era încă un copil cînd a luat parte la una din cele mai mari bătălii pe care le-a cunoscut istoria omenirii — bătălia de la Stalingrad. Fata nu reușe să se evacueze, de altfel nici nu vroise, și din prima clipă hotărîse să ia parte la lupta cu dușmanul. Trebui chiar să-și ascundă vîrsta ca să fie admisă. Așa și-a făcut apariția în Stalingrad cel mai tînăr agent de legătură. Ceea ce nu o împiedica, însă, să ducă la bun sfîrșit misiuni foarte grele și primejdioase. Într-un rînd dușmanul a fost cit pe ce să pună mîna pe un grup de cercetași sovietici printre care și Svetlana. Sub ploaia de foc ostașii au trebuit să se retragă peste un cîmp presărat cu mine. Pe Svetlana a ajuns-o mai întîi un glonte, apoi a călcat pe o mină...

A rămas în viață printr-o adevărată minune. Dar labele picioarelor i-au fost amputate. După care au urmat încă unsprezece operații grele. Svetlana a stat opt ani în spital. Dar niciodată nu și-a pierdut încrederea în forțele ei. În răstimpurile dintre operații nu lăsa cartea din mîna, urmînd școala fără frecvență. Cînd i s-au montat protezele avea în buzunar diploma de maturitate.

Părăsînd spitalul, Svetlana le-a spus medicilor:

— N-am să fiu niciodată o invalidă. Vreau să trăiesc ca toți ceilalți, o viață plină, neschilodită.

...Cînd m-a primit în locuința ei de pe strada Delovaia din Kiev, m-am întrebant încă o dată: s-au întimplat oare toate astea?

Svetlana mi-a făcut cunoștință cu soțul ei, Vitali Tokarevski, un bărbat interesant, cu o față deschisă, inteligentă.

Erau acasă și copiii lor, Liuda, de 9 ani, și Vasea, de 7 ani. Sint elevi foarte silitori iar Liuda — o gospodină excelentă, cum mă asigură Svetlana mîndră.

Svetlana lucrează acum ca lector la Societatea pentru răspîndirea cunoștințelor politice și științifice. Tema preferată a conferințelor ei este frumusețea sufletescă a omului sovietic. Ii place foarte mult să vorbească în fața elevilor, auditoriul cel mai receptiv și generos.

— Munca mea îmi dă mari satisfacții morale, — mărturisește Svetlana.

— Cu ce vă ocupați în timpul liber?

— Citesc mult, mai cu seamă literatură ucraineană clasică și modernă. Apoi îmi place să cos. Nu mi-e rușine să recunosc că toaletele sînt slăbiciunea mea. Imi plac rochiile frumoase. În general iubesc frumosul.

Intr-adevăr, locuința ei, tot felul ei de viață poartă pecetea bunului gust și a dragostei ei pentru frumos.

Intr-o cameră, Svetlana Tokarevskaia a înghebat un fel de muzeu original, alcătuit din daruri primite de la mii de oameni din toate colțurile țării: vase, statuete, jucării făcute de mîini școlărești, un dulap cu cărți cu dedicații. Una din aceste dedicații îi aparține lui Alexei Maresiev.

Am audiat și eu conferințele Svetlanei Tokarevskaia. De fapt sînt mai degrabă niște discuții de la suflet la suflet cu auditorii. Discuții despre ceea ce este mai bun în om, despre caracterul sovietic, despre frumos, despre viața adevărată.

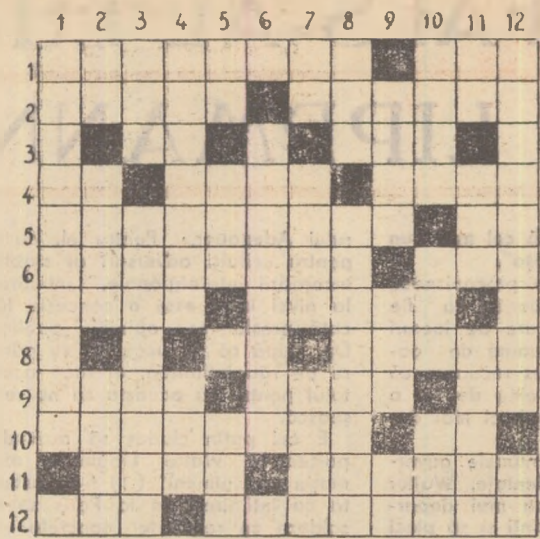
Una din recentele ei conferințe a fost consacrată tinerilor eroi sovietici din Marele Război pentru Apărarea Patriei. Svetlana n-a pomenit nici un cuvînt despre fapta ei. Dar a încheiat cu aceste cuvinte care sînt de fapt deviza vieții ei:

— Fiecare om trebuie să lase o urmă a trecerii lui pe pămînt. Pentru asta ne-a fost dată viața. Și trebuie să o trăim în așa fel, încît să nu irosim nici o picătură din mărgele ei torent.

V. Sokoliuk

Svetlana și fiica ei — amîndouă excelente gospodine

Vestitorii primăverii

ORIZONTAL: 1) Compozitor sovietic, autorul operetei „Privighetoarea din taiga” — Unul din vestitorii primăverii care... își cîntă numele. 2) Autorul volumului „Păsări călătoare” — Martorii lui Ibycus. 3) Coadă de rîndunică! — Ploaie la domiciliu. 4) Are! — Pasăre răpitoare — Tăcâla păsărilor. 5) A scris comedia „Gaștele” — 501. 6) Autorul versurilor „Cucul cîntă, mierle, presuri — Cine știe să le asculte? / Ale păsărilor neamuri / Cîmpesc pite-n ramuri — Ambianță pentru vestitorii primăverii 7) Sosi — Ceasornic deșteptător... natural. 8) O sîrută... pupăza! — Felicitări. 9) Pasărea... ciu-julită — „avis”, o pasăre pe care o găsești cu greu — În aer! 10) Arbuști cu frunzele veșnic verzi — A trăi. 11) Părăsești — Păsări călătoare... la chipie (od.). 12) Unchiul rece, care alungă păsărelele — Repaus scurt, răsufare.

VERTICAL: 1) Compozitor sovietic, autorul baletelui „Rața de aur”. 2) În șir! — Rîndunică și păsărică, în două versuri — Dinsele, frumoașele. 3) „Pe... ce-n lîună s-argintase / Inceț o lebădă trecea...” (Cincinat Pavelescu) — Vestitoarea primăverii... înbrăcată în frac! 4) Pe ecran și în imaginație! — Lucrează de jurcă cu... jurca. 5) Ușoară la capete! — Cînd e lungă, face noduri (pl.) — Plantă... reclamantă. 6) Fiecare. 7) Unic! — Comedie de Tudor Mușatescu — Marte, pe grecește. 8) Căutatul din papură! — Cîntec păsăresc la... galerie. 9) Cîntec vestitor de primăvară — O bucată dintr-o zi — Radu Florescu. 10) A tăia iarba (nu frunze) — Astfel — Specie. 11) Orașul din urmă! — Poezii lirice — Abateri din drum. 12) Vestitoare a primăverii, a dat numele unei cunoscută arii populare — Și... păsărel la sfîrșit!

Frizerul-șahist

umor * UMOR

In loc de cronică șahistă...

In zilele meciului Botvnik-Tal

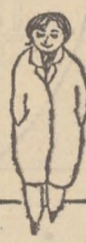
Vasenska învață să meargă...

AZI
BOTVINIK
joacă cu - ALBELE
TAL
joacă cu - NEGRELE

AZI
BOTVINIK
joacă cu - NEGRELE
TAL
joacă cu - ALBELE

Admiratoarea

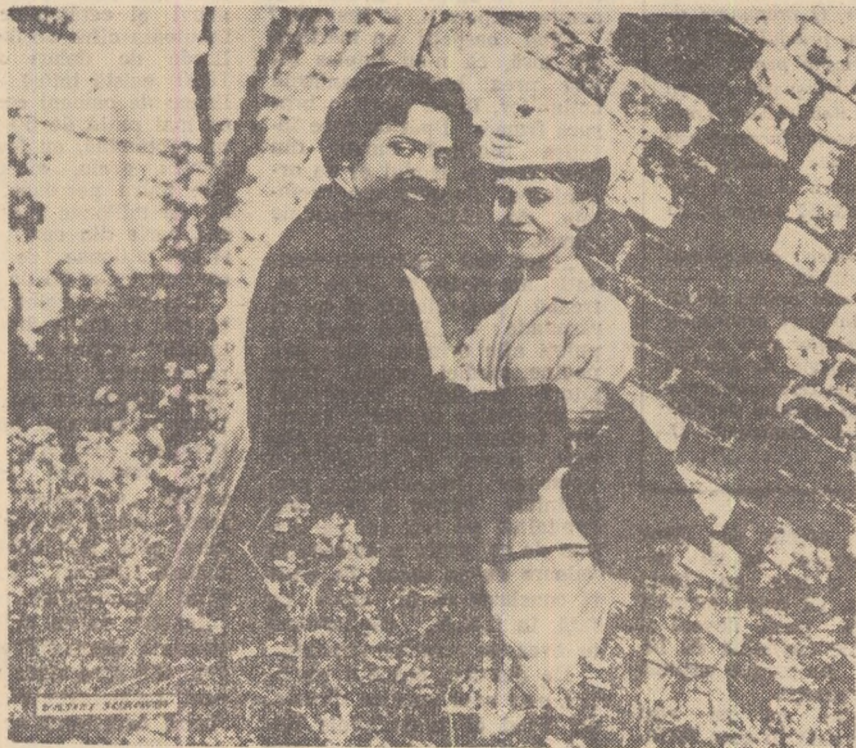

desen de L. Altmark

1 PREMIU de 161.190 lei și 2 premii a câte 69.509 lei au fost înregistrate la ultimele concursuri PRONOSPORT! Nu lipsiți de la concursul de duminică. Mîine ultima zi!

ÎN CURÎND pe ecranele Capitalei Vasili Surikov

O producție a studioului „Mosfilm”

Scenariul : E. BRAGHINSKI
Regia : A. RIBAROV
Imaginea : G. EGHIAZAROV
Muzica : V. IUROVSKI

cu
E. LAZAREV, L. KADOCNIKOVA, L. GALLIS, G. IUDIN, G. VIȚIN,
I. KIDREAVȚEV, V. MARUTA

NOUL PRODUS AL UZINELOR METALURGICE CUȘTE
MAȘINA DE CUSUT
ILEANA
VĂ ASIGURĂ O FUNCȚIONARE DURABILĂ ȘI O CUSĂTURĂ PERFECTĂ

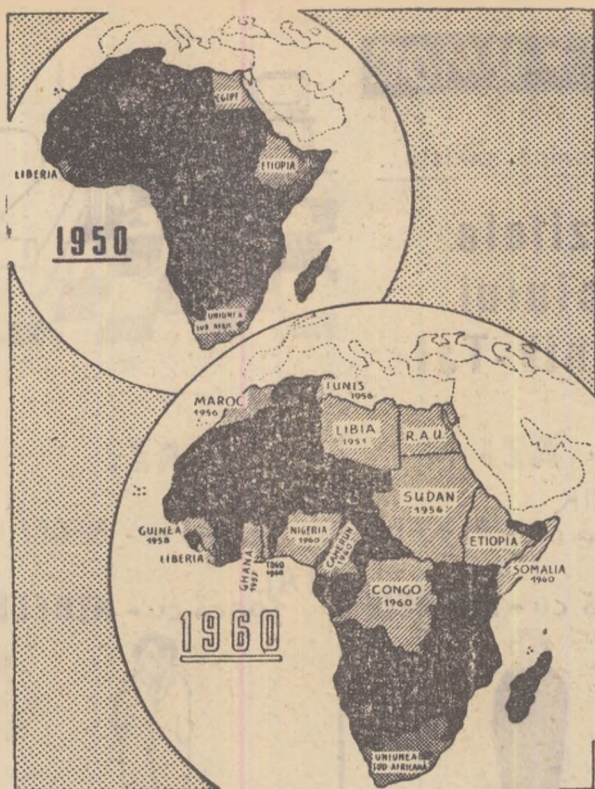
Retineți...
MARMELADA în BORGANE

ESTE UN ALIMENT HRĂNITOR
Contine
ZAHĂR și FRUCTE
Bogat
ÎN VITAMINE

AMBALAJ IGIENIC
cu CAPAC de POLIETILENĂ

De vânzare la toate magazinele „Alimentara”

UN TON FALS AL LUI WALTER LIPPMANN

Africa își frînge lanțurile

Zilele trecute, opinia publică și presa sovietică au sărbătorit cu mare amploare „Ziua libertății Africii”, exprimându-și solidaritatea cu popoarele din această parte a lumii înleștate într-o luptă hotărâtoare pentru independența lor națională.

„Se prăbușesc și se prăbușesc definitiv u-timele bastioane ale sistemului colonial care și-a trăit tralul și acesta este unul din factorii remarcabili ai vremii noastre — a declarat N. S. Hrușciov la 18 septembrie 1959 în fața Adunării Generale a O.N.U. — Priviți o hartă a Asiei și Africii și în fața dv. va apare tabloul dezrobirii a sute de milioane de oameni de sub seculara asurare străină, de sub exploatarea străină”.

Da, atlasele și manualele de geografie abia pridesc să țină pasul cu schimbarea hărții politice a lumii. Priviți harta Africii din 1950 — nu erau decît patru state independente. Și iată cum arată tot Africa după 10 ani — pata neagră a colonialismului și-a redus vizibil proporțiile. Și va continua să și le reducă pînă va dispărea de tot. Pe harta anului 1960 sînt înfățișate statele independente din Africa și anul cînd au luat naștere. În cursul acestui an, care e numit „anul Africii” își vor mai dobîndi independența Camerunul, Togo, Nigeria, Congo și Somalia.

În ziarul „New York Herald Tribune” din 12 aprilie a apărut un articol despre apropiata conferință de la Paris a șefilor de guverne ai U.R.S.S., S.U.A., Angliei și Franței care nu poate trece necluat în seama. Articolul este semnat de Walter Lippmann, cunoscutul comentator american, care are, după cum se spune, legături cu cercurile guvernamentale din Washington.

Pînă la întîlnirea la nivel înalt de la Paris a mai rămas puțină vreme. Popoarele leagă de această întîlnire speranțe de încălzire continuă a climatului internațional. Chiar și oameni neînșiți în subtilități diplomatice își dau seama că un astfel de proces salutar nu se poate produce de la sine. Pentru însănoșirea relațiilor internaționale trebuie să se ajungă la o apropiere a punctelor de vedere ale participanților și la o înțelegere în cele mai importante probleme ale politicii internaționale. E limpede, însă, că acest rezultat nu poate fi dobîndit decît prin eforturile tuturor participanților la tratative.

De pe aceste poziții apreciază observatorii politici și consfătuirea de la Washington a miniștrilor de externe ai Occidentului, în cursul căreia au fost examinate o seamă de probleme referitoare la apropiata conferință a șefilor guvernelor celor patru puteri.

În acest sens, articolul lui Walter Lippmann prezintă un interes deosebit, căci a fost scris atunci cînd la Washington începuseră lucrările consfătuirii miniștrilor de externe ai puterilor occidentale.

Ce scrie dar Lippmann? Articolul e străbătut ca de un fir roșu de ideea că omenirea nu trebuie să aștepte nici un fel de rezultate concrete de pe urma conferinței la nivel înalt. De ce? Pentru că, explică Lippmann, guvernele puterilor occidentale sînt foarte satisfăcute de situația actuală: „Nu există nici un obiectiv pe care măcar una din puterile occidentale ar dori să-l atingă în scurt timp. În ce privește problema principală — problema celor două Germanii și a celor două Berlinuri — cu toții (adică miniștrii de externe occidentali) găsesc că situația existentă

este acceptabilă și că cel mai bun lucru e să rămînă așa”.

Cu alte cuvinte se preconizează ca în Berlinul occidental să fie menținută actuala stare de lucruri anormală, deși o seamă de oameni politici din Apus recunosc că Berlinul vestic nu este de fel o oază a păcii și liniștii, ci mai degrabă dimpotrivă!

Vorbînd parcă în numele guvernelor puterilor occidentale, Walter Lippmann se întreabă mai departe: „Cum să te prezinți și să pleci de la conferință fără să schimbi nimic și în același timp fără să-ți pierzi prestigiul?”

E într-adevăr o misiune dificilă și ingrătă! A veni la conferință ce a trezit atîtea speranțe în sînul popoarelor cu intenția vădită de a pleca fără nici un rezultat pozitiv este un joc politic nedemn. Și Lippmann pare să-și dea seama de asta. Ce l-a determinat totuși să pună întrebarea pe care a pus-o? Desigur că anume curente și tendințe care se fac simțite în occident. Dar să-i dăm cuvîntul chiar lui Lippmann. Poate că ne va dezvălui secretele diplomatice ale unor state. Iată ce scrie Lippmann:

„Problema conferinței la nivel înalt va aminti intrucîtva de problema care se va ivi la congresul partidului republican (S.U.A.) din iulie. Trebuie găsit un subiect de dezbateri util și interesant. „Dezarmarea” este indiscutabil un subiect de tratative, căci e o temă inepuizabilă pentru diplomați... O problemă în care nimeni nu se așteaptă la un acord serios și cu perspective.

Dr. Adenauer, de pildă, care nu vrea să întreprindă nimic în direcția rezolvării problemei cardinale a Europei și el gata să ducă tratative pentru dezarmare. Dezarmarea, ca și oasele sintetice cu miros de șuncă puse acum în vinzare pentru cîini, poate oferi diplomaților un surogat de alimentație”.

Dacă ținem seama că de obicei Lippmann e bine informat, nu se poate să trecem cu vederea spusele lui. Lippmann nu pomenește întîmplător de numele cancelar

rului Adenauer. Pentru el, ca și pentru ceilalți adversari ai slăbirii încordării internaționale, întîlnirea la nivel înalt este o concesie făcută presiunilor opiniei publice. Dar după ce au acceptat cu părere de rău întîlnirea, ei fac acum totul pentru ca aceasta să nu reușească.

E cît puțin ciudat să auzi din partea lui Walter Lippmann afirmația că „nimeni” (1) n-ar aștepta ca întîlnirea de la Paris să se soldeze cu rezultate concrete în problema dezarmării!

Dar cine dacă nu șefii guvernelor, investiți cu o mare încredere și răspundere, trebuie să pună baza practică a rezolvării acestei probleme a problemelor?

Este evident că anumite persoane din Occident ar dori să reducă această conferință extrem de importantă la un fel de întîlnire obișnuită, să limiteze lucrările ei la un schimb de amabilități și la declarații care să nu oblige pe nimeni.

E semnificativ totuși că la sfîrșitul articolului Lippmann recunoaște de fapt lipsa de perspectivă a liniei politice pe care încearcă să o promoveze unele cercuri influente din Occident în legătură cu pregătirile pentru conferința la nivel înalt. „Nu e o politică care să-ți îngăduie să crezi în viitor” — așa apreciază Lippmann intențiile unora de a veni la conferința de la Paris cu gîndul „de a nu schimba nimic”. Și nu se poate să nu-l dăm dreptate!

Cei care socotesc că îmbunătățirea situației internaționale e pernicioasă și primejdioasă exprimă o psihologie politică anacronică.

Ne pare rău că glasul lui Lippmann vădește note false. Nu e bine, d-le W. Lippmann! Dacă în trecut ați dovedit de multe ori o justă înțelegere a evenimentelor, astăzi doți apă la moară adeptilor „războiului rece”.

V. Matveev

(Text prescurtat)

CAPITALIST... CU UN DOLAR

La 14 aprilie, George Lodge, ministrul adjunct al Muncii din S.U.A., a ținut la Clubul municipal din Boston o amplă cuvîntare în care a făgăduit auditoriului să spună „adevărul despre sistemul economic american”. Așa cum a mărturisit, Lodge e neliniștit de „gravitatea neînțelegerii de către popoare a sistemului economic din Statele Unite”. Cu o vădită nervozitate el a trebuit să constate că în rîndul popoarelor lumii „chiar numai cuvîntul capitalist provoacă o ură aproape unanimă”, căci „capitalismul” este un cuvînt care se asociază cu colonialismul și exploatarea.

Lodge a propus auditorilor o întreagă listă de nume „care ar putea fi de folos pentru definirea regimului nostru” (adică american — N.R.). După părerea lui, cîteva din noile denumiri pentru capitalism ar putea fi: „democrație economică”, „umanism economic”, „capitalism dinamic”, „capitalism social” sau „capitalism popular”.

Așa dar, dl. Lodge propune înmormîntarea cuvîntului „capitalism” și înlocuirea lui cu un

nume care să sune mai frumos. O propunere similară a făcut la 14 aprilie, cu prînciul unei recepții date de „Asociația americană pentru legătura cu populația” și multimilionarul Averell Harriman, fost guvernator al statului New York.

Apărătorii acestui regim salutar încearcă astfel să reabiliteze capitalismul, să-i prelungească existența sub o nouă firmă. În fiecare zi și în fiecare ceas propaganda americană dă asigurări că capitalismul s-a schimbat.

Eforturile ei sînt, însă, zadarnice: capitalismul este un sistem condamnat de istorie.

Spre a da o imagine mai exactă asupra demagogiei care se face în S.U.A. în jurul pretinsului „capitalism popular” și a intereselor care se ascund în spatele unei mari campanii de înșelare a maselor muncitoare americane, reproducem mai jos un fragment dintr-un amplu reportaj publicat în presa sovietică de cunoscutul comentator D. Kraminov.

La Charleston, fiecărui oaspete i-a fost înmînată o hîrtie ciudată, de mărimea unei file dintr-un caiet de școală, împodobită cu o stemă și aducînd cu un billet de bancă. În partea de sus a hîrtiei era imprimată o pajură gata să-și ia zborul de pe glob; dedesubt, aproape pe toată lungimea filei se întindea ceva asemănător unei firme cu inscripția „Charleston Senators Inc”, iar mai jos o altă inscripție — „Capitalul de bază 200 000.000 dolari”. După care, încadrat în atrăgătoare vignete de culoare verde urma un text care atesta că dl. X (alci era intercalat nu-

mele oaspetelui sovietic) este proprietarul unei acțiuni a corporației „Charleston Senators”.

După ce ne-a înmînat această hîrtie, reprezentantul corporației ne-a declarat solemn că din clipa aceea fiecare dintre noi se poate socoti ca unul din proprietarii corporației și că, prin urmare, a devenit capitalist. Oaspeții însă, au considerat toată povestea asta ca pe o glumă și au început să ridă zgomotos.

Am încetat, însă, să ridem atunci cînd, la sfîrșitul călătoriei noastre, după ce am făcut cunoștință cu lumea de afaceri a S.U.A., conducătorii

burselor de efecte din New York au început să ne demonstreze, și asta cu toată seriozitatea, că orice locuitor al Americii poate deveni și chiar devine capitalist de îndată ce-și procură o acțiune a unei corporații.

Imbrățișînd cu un gest larg uriașa sală în care forfoțea o liotă de agenți de bursă, unul din directorii l-a informat pe oaspeții:

— Vedeți dumnevoastră, aici se cumpără și se vînd titlurile de proprietate ale principalelor corporații, cu alte cuvinte acțiunile. V-ați putea întreba, însă, ce este o acțiune? Ei bine, acțiunea reprezintă o cotă parte a bu-

siness-ului. De pildă, un cetățean oarecare dispune, să zicem, de o acțiune a corporației „General Motors”, sau „American Telephone and Telegraph”. Înseamnă deci că are anumite drepturi într-una din aceste corporații. E limpede?

Cînd oaspeții au mărturisit, însă, că n-au înțeles totuși prea bine mecanismul acțiunilor, li s-a oferit o broșură frumoasă tipărită, care înfățișa istoricul burselor din New York și modul ei de organizare. Broșura era prefăcută de chiar președintele burselor.

„Cine sînt capitaliștii națiunii americane?” — se întreabă președintele și tot el răspunde: — „Dacă vrei, și tu poți afla oriunde. Sînt gospodine, medici, preoți, învățători, fermieri, funcționari ai diferitelor societăți. Bunurile industriei noastre se împart, direct, la 12.490.000 persoane”. În continuare, președintele burselor îl consideră capitalist pe toți cei ce dispun de cel puțin o acțiune în valoare de un dolar, de unde și concluzia că în clipa de față, în S.U.A., capitalismul ar avea un caracter popular.

De discutat, oaspeții sovietici n-au avut cu cine discuta, dat fiind că președintele lipsea. Și doar grozav ar fi vrut

să amintească propovăduitorilor „capitalismului popular” cele scrise în cel mai mare și mai influent ziar american, „New York Times”, de către cunoscutul comentator Reston: „În țara în care venitul anual al cetățenilor atinge fabuloasa cifră de 393 de miliarde de dolari (februarie 1960) există totuși 32,2 milioane de oameni care trăiesc cu mai puțin de 50 de dolari pe săptămînă, cu toate că au familii grele, alcătuite din cîte patru persoane. Aceste 32 de milioane includ a cincea parte din copiii națiunii și opt milioane de persoane care depășesc 65 de ani”.

Desigur că printre aceștia se află și mulți dintre „capitaliștii” despre care vorbește președintele burselor din New York. Faptul că posedă o acțiune în cea mai bogată corporație, „General Motors”, nu-i împiedică totuși pe acești „capitaliști” să-și trăiască zilele în cocloabe mizere, să-și țină copiii pe jumătate flămînzii. Pentru stăpînii corporațiilor, acești „capitaliști” de un dolar nu reprezintă altceva decît un burete din care store și ultimul cent, un paravan care camuflează caracterul nerușinat al capitalismului american.

SĂPTĂMÎNA